

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน
โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด

วรรษมน อานามวงษ์

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ธันวาคม 2561


ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา


คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ วรรณมน อานามวงษ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์



.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.ชัยพจน์ รุ่งงาม)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์


.....ประธาน
(ดร.ชัยพจน์ รุ่งงาม)


.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา


.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุญา ธีระวิชิตระกุล)
วันที่ ๒๕ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำ
ข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก ดร.ชัยพนธ์ รักรังาม ประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี กรรมการสอบงานนิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ
ชี้แนะแก้ไขปรับปรุง ข้อบกพร่อง งานนิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ด้วยความเอาใจใส่
อย่างดี ตลอดระยะเวลาการดำเนินงาน อันเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยจึงขอ
กราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง สำนักงานงานพื้นที่
การศึกษาตราด ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้คำแนะนำ
ที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.สมุทพร ชำนาญ ดร.สถาพร พงษ์พิบูล และผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี ผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจสอบความสมบูรณ์ และความเที่ยงของ
เครื่องมือในการวิจัย

วรรมน อานามวงษ์

57950088: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน
โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด

วรมน อานามวงษ์: การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริม
การเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด

(PARTICIPATION OF PARENTS FOR EDUCATION MANAGEMENT AND LEARNING
PROMOTION OF STUDENTS IN BANANGKAPONG SCHOOL, TRAT PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ชัยพจน์ รั้งงาม,
กศ.ด. 120 หน้า. ปี พ.ศ. 2561.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง
สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 118 คน เครื่องมือ
ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง
.67 ถึง 1.0 และมีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ เท่ากับ .88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย
(\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ร้อยละและการทดสอบค่าที (t -test) ในกรณีตัวแปรต้นสองตัว
และการทดสอบเอฟ (F -test) โดยการ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)
ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามตัวขึ้นไป และเมื่อพบว่า มีความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่
โดยมีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant difference: LSD)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริม
การเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด โดยภาพรวม
และรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 3 อันดับ ได้แก่
การร่วมดำเนินงานการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งด้านนโยบาย การจัดการเรียนการสอน
การรับรู้ นโยบายของโรงเรียนและร่วมกิจกรรมของโรงเรียน การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น
การมีส่วนร่วมในการประชุมการเสนอแนะความคิดเห็น ผ่านการประชุมในโอกาสต่าง ๆ และ
ทางเอกสารที่ออกโดยโรงเรียน และการร่วมตรวจสอบการมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ
ตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียนการรับรู้ รับทราบ นโยบาย และซักถามข้อสงสัย
ในการดำเนินงานของโรงเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามอายุ พบว่า มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง แยกตามระดับการศึกษาโดยรวม พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง แยกตามระดับการศึกษาโดยรวม พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 ผลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามรายได้โดยรวม พบว่า รายได้ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด

3.1 ในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนไม่ใช้หน้าที่ของสถานศึกษาแต่อย่างใด จะต้องดำเนินการร่วมกันแบบองค์รวม ทั้งสถานศึกษา ครอบครัว ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน

3.2 การเปิดโอกาสในการมีส่วนร่วม จากการศึกษาวิจัย พบว่า สถานศึกษาจะต้องเปิดโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในทุกระดับตั้งแต่ ประชุม วางแผนนโยบาย รับฟังการเสนอแนะความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการในการจัดการศึกษา ร่วมตรวจสอบการดำเนินงาน

3.3 สถานศึกษาจะต้องเป็นองค์กรที่ทำงานร่วมกับผู้ปกครองชุมชน อันจะทำให้เกิดการยอมรับและเชื่อถือ

57950088: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION; M.Ed.

(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: PARTICIPTION OF PARENTS FOR EDUCATION MANAGEMENT AND
LEARNING PROMOTION OF STUDENTS IN BANANGKAPONG SCHOOL,
TRART PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

WATSAMON ARNAMWONG: PARTICIPTION OF PARENTS FOR EDUCATION
MANAGEMENT AND LEARNING PROMOTION OF STUDENTS IN BANANGKAPONG
SCHOOL, TRART PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE. ADVISOR
COMMITTEE: CHAIYAPOT RAKNGAM, Ed.D. 120 P. 2018.

The purposes of this research were to study the participation of parents for education management and learning promotion of students in Banangkapong school, Trat Primary Educational Serrice Area office. The research samples were 118 parents. The research instrument was a rating scale with the discriminative power between .67 to 1.0. The reliability was at .88. The statistic used in this research were Mean (\bar{X}), Standard Deviation (SD), percentile, and t -test One-Way ANOVA, and Least Significant Difference (LSD) was used when differences were found.

The research results were:

1. The opinion towards the participation of parents for education management and learning promotion of students at Banangkapong school, Trat Primary Educational Service Area Office in overall and each aspect were at the moderate level. Ranging from: 1) participation in educational management; policy, instructional management, school policy awareness, and school activities 2) Participation in suggestions and comments through meetings on various occasions and through the documents issued by the school. 3) Participation in monitoring the school's implementation, recognition, acknowledgment of policy, and questioning of school operations, respectively.

2. The opinions toward the the participation of parents for education management and learning promotion of students in Banangkapong school, classified by gender, age, educational background, occupation, and income were as follows.

2.1 The opinions toward the the participation of parents for education management and learning promotion of students classified by gender in overall was found that the differences were not statistically significant.

2.2 The opinions toward the the participation of parents for education management and learning promotion of students in Banangkapong school, classified by age was found that the differences were not statistically significant.

2.3 The opinions toward the the participation of parents for education management and learning promotion of students in Banangkapong school, classified by educational background in overall was found the difference with statistically significant at .05 level.

2.4 The opinions toward the the participation of parents for education management and learning promotion of students in Banangkapong school, classified by occupation in overall was found the difference with statistically significant at .05 level.

2.5 The opinions toward the the participation of parents for education management and learning promotion of students in Banangkapong school, classified by income in overall was found the differences with statistically significant at .05 level.

3. Problem, obstracle, and and suggestion of the parents in paticipation of parents for education management and learning promotion of students in Banangkapong school, were as follows;

3.1 Educational management for the students in not the school's duty onl, it should be done by the co-organization of the shool, families, parents, and community.

3.2 Inclusive, the research found that the school need to provide opportunity to include parents in educational management in all level of education. Starting with meeting, policy planning, listen to the suggestions, and decision making. The school should implement parents to take part in educatinal management and the quality control.

3.3 The school must be the ogranization that work together with parents and community which will be will be acceptable and trustworthy.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	๓
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
คำถามการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
สภาพทั่วไปของพื้นที่ที่ทำการศึกษา.....	10
แนวคิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants)	40
การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	44
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	91
สรุปผล.....	91
อภิปรายผลการวิจัย.....	93
ข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม.....	97
ภาคผนวก.....	102
ภาคผนวก ก.....	103
ภาคผนวก ข.....	107
ภาคผนวก ค.....	117
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	120

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยสุ่มแบบแบ่งชั้นตามเพศ (Stratified random sampling)	38
2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ทำแบบทดสอบ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	44
3 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวม และรายด้าน.....	46
4 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดของ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการร่วมดำเนินงาน โดยรวมและรายข้อ.....	47
5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด ด้านการร่วมเสนอแนะความคิดเห็น โดยรวมและรายข้อ.....	48
6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการร่วมตรวจสอบ โดยรวมและรายข้อ.....	49
7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ ประถมศึกษาตราด ด้านการสนับสนุนด้านงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ.....	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดของการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียน บ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน โดยรวมและรายข้อ.....	51
9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดของการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียน บ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด ด้านการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ โดยรวมและรายข้อ.....	52
10 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ ประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ.....	53
11 การแสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง มีความคิดเห็นต่อ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียน บ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม.....	54
12 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามอายุ.....	55
13 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามอายุ.....	56
14 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ ประถมศึกษาตราด จำแนกตามระดับการศึกษา.....	59
15 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม.....	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญ (LSD) จำแนกระดับการศึกษา โดยภาพรวม.....	62
17 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง สำนักงานเขตพื้นที่ ประถมศึกษาตราด จำแนกตามอาชีพ.....	63
18 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และ ส่งเสริมการเรียนรู้ของ ผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง สำนักงานเขตพื้นที่ ประถมศึกษาตราด จำแนกตามอาชีพ โดยรวม.....	64
19 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญ (LSD) จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม.....	66
20 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง สำนักงานเขตพื้นที่ ประถมศึกษาตราด จำแนกตามรายได้.....	67
21 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของ ผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา ตราด จำแนกตามรายได้โดยรวม.....	70
22 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญ (LSD) จำแนกตามรายได้ โดยภาพรวม.....	72
23 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของ ผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา ตราด จำแนกตามอาชีพ โดยรวม.....	73
24 เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการร่วมดำเนินงาน.....	73
25 เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการร่วมเสนอแนะ ความคิดเห็น.....	75
26 เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการร่วมตรวจสอบ	76
27 เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการร่วมสนับสนุน งบประมาณ.....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
28	เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน..... 77
29	เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์..... 77
30	แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ ประถมศึกษาตราด จำแนกตามรายได้..... 78
31	การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามรายได้ โดยรวม..... 80
32	เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการร่วมดำเนินงาน..... 82
33	เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการร่วมเสนอแนะ ความคิดเห็น..... 82
34	เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการร่วมตรวจสอบ..... 83
35	เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการร่วมสนับสนุน งบประมาณ..... 83
36	เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน..... 84
37	เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์..... 84
38	ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้ปกครองมีต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง..... 85
39	แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Consistency: IOC)..... 119

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบปัญหาด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญ การจัดการศึกษามีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพและสามารถที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตามกระแสโลกาภิวัตน์ รัฐบาลจึงต้องสร้างกฎหมายเพื่อให้เป็นกรอบในการพัฒนาการศึกษาเพื่อให้ประโยชน์แก่เยาวชนมากที่สุด มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาซึ่งการมีส่วนร่วมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้า ในด้านการศึกษา ตลอดจนสร้างความสมดุลในระบบการศึกษา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 78 จัดระบบงานราชการ และงานของรัฐอย่างอื่น เพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใสและ ตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 ให้มีการสนับสนุนให้มีพื้นที่สาธารณะ ทางสังคมเพิ่มขึ้นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ระดม ความคิดเห็น ปรีกษาหารือ และร่วมติดตามตรวจสอบอย่างสร้างสรรค์ในเรื่องเกี่ยวข้องกับการจัดการประเทศ และการกำหนดนโยบายสาธารณะ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545) มาตรา 8 ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มาตรา 24 จัดการเรียน รู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือ กับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริม ความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการ ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุน

ให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน มาตรา 57 ให้นำหน่วยงานทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าวมาใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และยกย่องเชิดชูผู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากร และการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชนองค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบัน สังกัดอื่นและต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2542-2559) มีแนวนโยบายเพื่อดำเนินการในด้านสถานศึกษา สนับสนุนให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง คนในชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน พระภิกษุ นักบวช ผู้นำทางศาสนา และผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งประโยชน์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2551-2555) ต้องให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางในการทำงาน โดยต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนโดยพัฒนารูปแบบ กลไก ระบบและวิธีทำงาน เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคประชาสังคม และภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น วางหลักเกณฑ์ให้แต่ละส่วนราชการจัดให้มีระบบการปรึกษาหารือกับประชาชน สำรวจความต้องการของประชาชนในโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบและให้ข้อคิดเห็นต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ภาครัฐในการช่วยกันทำให้เกิดการบริการสาธารณะที่ดียิ่งขึ้น

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในกระบวนการบริหาร โรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสำคัญ ในการมีส่วนร่วมที่จะพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียน การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้าง และพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล สังคม และประเทศ ให้การศึกษาที่ดีกับเยาวชนอย่างครบถ้วนพอเหมาะกันในทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองจึงจะมีคุณภาพขณะเดียวกันหากผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมมือช่วยเหลือก็จะทำให้คนในปกครองได้เรียนรู้ในสิ่งที่ผู้ปกครองต้องการในการดำเนินชีวิตประจำวันไปด้วย การบริหารงานของโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายต้องอาศัยความสัมพันธ์กัน พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันชุมชนต้องอาศัยโรงเรียนในการบริหารการจัดการศึกษาให้กับเยาวชน ขณะเดียวกัน โรงเรียนก็ต้องพึ่งพาอาศัยและ ได้รับการสนับสนุนจากชุมชนเช่นเดียวกัน การควบคุม ปัจจัยต่าง ๆ เพื่อให้ระบบการศึกษาสองความต้องการและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ในสังคมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเข้ามามีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาทั้งในรูปของบุคคล

คณะบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ได้แก่ พ่อแม่ผู้ปกครอง ประชาชนในชุมชน องค์กรในท้องถิ่น องค์กรบริหารธุรกิจ และหน่วยงานอื่นในชุมชน ส่วนการดำเนินงานให้กระทำในรูปการจัดตั้งเป็นคณะกรรมการ โดยเลือกตัวแทนแต่ละฝ่ายมารับผิดชอบร่วมกัน ส่งเสริมให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ให้ความร่วมมือสนับสนุน โรงเรียนให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามขอบข่าย ภาระงานของโรงเรียน โดยเฉพาะด้านการจัดกิจกรรมการสอน ให้มีส่วนร่วมในการกำหนด หลักสูตร การจัดหาแหล่งการเรียนรู้ จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ การจัดปรับปรุง สภาพแวดล้อมของอาคารสถานที่ให้มี ความพร้อมในการดำเนินงานตลอดจนการสร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับ โรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหาร โรงเรียน เป็นนโยบายสำคัญของรัฐในการพัฒนาการศึกษาเพื่อเปิด โอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา การกำหนดนโยบาย วางแผนงาน ตามกระบวนการ การร่วมปฏิบัติตามแผน ทางการศึกษา ร่วมรับจัดสรรผลประโยชน์ทางการศึกษา แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อบุตรหลานของตน และที่สำคัญ ที่สุดของการกระจายอำนาจทางการบริหาร ตามกระบวนการมีส่วนร่วมก็คือ การช่วยเหลือทั้ง อุดหนุนช่วยเหลือทรัพยากรทางการบริหาร ร่วมออกแรง ความคิด ความรู้ ความสามารถตลอดจน ร่วมบริจาคทรัพย์สินสนับสนุนกับทาง โรงเรียน ร่วมคิด คือ ร่วมในการประชุมปรึกษาหารือในการ วางโครงการ วิธีการ ดำเนินงาน การติดตามตรวจสอบและการดูแลรักษาในการบริหารโรงเรียน ในด้านต่างๆ ร่วมตัดสินใจ คือ เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือแล้ว จะต้องร่วมในการตัดสินใจเลือก กิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุดกับบุตรหลาน การร่วมติดตามประเมินผล การจัดการบริหาร โรงเรียนเพื่อยกระดับภูมิปัญญาและความสามารถในการแก้ปัญหาของชุมชน และบริหารระบบการศึกษาภายใน โรงเรียนเพื่อเรียนรู้ ต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งระบบ การศึกษา ย่อมต้องการให้ประชาชน ทุกภาคทุกส่วนมีส่วนร่วม โดยเฉพาะผู้ปกครองซึ่งมีความใกล้ชิด กับบุตรหลานมากที่สุด

โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติซึ่งเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล จนถึงมัธยมศึกษาตอนต้น จัดตั้งเมื่อปี 2483 โดยมีนักเรียนในปีการศึกษา 2558 อยู่ 195 คน มีครู และบุคลากรทางการศึกษา 20 คน และมีคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 13 คน 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องมีจำนวนนักเรียนลดน้อยลงอย่างมาก จึงทำให้โรงเรียน ถูกพิจารณาให้ยุบปิดตัวลง ปี พ.ศ. 2545 จากสภาพการดังกล่าวจึงทำให้เกิดความการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง ผู้บริหาร โรงเรียน ครูและคนในชุมชนในร่วมกันแก้ไขปัญหา เพื่อไม่ให้โรงเรียน ถูกปิดตัวลง นอกจากนี้โรงเรียนยังได้รับการสนับสนุนจากบริษัทเอกชนโดยประธานกรรมการ

กิตติมศักดิ์ เครือเจริญโภคภัณฑ์ (นายจรัญ เจริญนนท์) ซึ่งเป็นบริษัทเอกชนที่ได้เข้ามาลงทุนในพื้นที่ชุมชนบ้านอ่างกะป่อง ซึ่งพนักงานของบริษัทส่วนใหญ่ก็คือผู้ปกครองของนักเรียนในชุมชน ได้ให้การสนับสนุนปรับปรุงซ่อมแซมอาคารไม้หลังเดิม และสร้างอาคารเรียนหลังใหม่พร้อมจัดซื้ออุปกรณ์การเรียนการสอน จนทำให้มีจำนวนนักเรียนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการที่ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนเห็นความสำคัญของโรงเรียน และการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกันจึงทำให้โรงเรียนเปิดทำการสอนมาได้จนถึงปัจจุบัน

จากปัญหาดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้วิจัยต้องการที่จะทราบ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนของโรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด ในบริบทของชุมชน โรงเรียน และความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนของโรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้
3. เพื่อศึกษา ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด

คำถามการวิจัย

1. ความคิดเห็นของผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราดอยู่ในระดับใด
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ มีความสำคัญแตกต่างกันหรือไม่

3. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด มีอะไรบ้าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลจากการศึกษาทำให้ทราบเกี่ยวกับความคิดเห็นและการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้
2. ผลจากการศึกษาทำให้ทราบเกี่ยวกับรูปแบบและองค์ความรู้ใหม่ในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สามารถนำไปวางแผนกิจกรรม กระบวนการเรียนการสอนในครั้งต่อไปได้

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด ได้แก่
 - 1.1 การร่วมดำเนินงาน
 - 1.2 การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น
 - 1.3 การร่วมตรวจสอบ
 - 1.4 การสนับสนุนด้านงบประมาณ
 - 1.5 การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน
 - 1.6 การสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์
2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 170 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มมาจากประชากร โดยหา

ขนาดของกลุ่มจาก

รายการ ตัวอย่างครั้งนี้เป็น ผู้ปกครอง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตารางกำหนดขนาดของ Krejcie & Morgan รวมทั้งหมด 118 คน แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น

(Stratified random sampling)

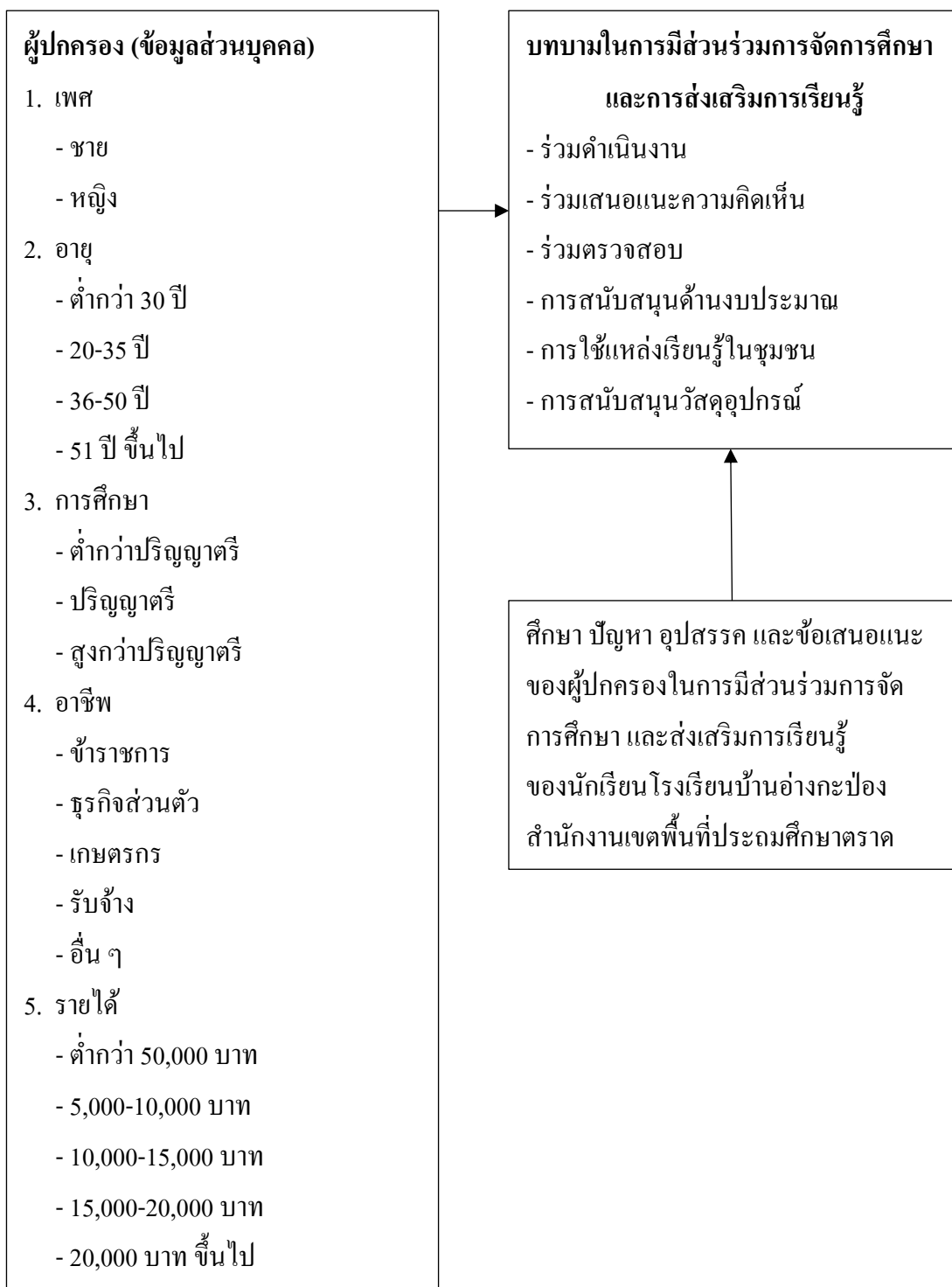
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของ ผู้ปกครอง ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขต พื้นที่ประถมศึกษาตราด เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 118 คนนอกจากนั้นได้ใช้วิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) จากผู้อำนวยการโรงเรียน และครูหัวหน้าฝ่ายบริหาร รวมทั้งหมด 5 ท่าน โดยผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง ที่มีต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขต พื้นที่ประถมศึกษาตราด
3. ผลการเปรียบเทียบทัศนะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขต พื้นที่ประถมศึกษาตราด
4. ปัญหาอุปสรรค และแนวทางในพัฒนาต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขต พื้นที่ประถมศึกษาตราด
5. สรุปองค์ความรู้แนวทางต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขต พื้นที่ประถมศึกษาตราด

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ที่ต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด แตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมต่างๆที่แสดงออกทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ โดยกลุ่มบุคคลหรือปัจเจกบุคคล คือร่วมแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะ ร่วมดำเนินงาน ร่วมเสนอแนะความคิดเห็น ร่วมตรวจสอบ ร่วมสนับสนุนด้านงบประมาณ ร่วมใช้ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ตามลำดับซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ร่วมดำเนินงาน หมายถึง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ร่วมวางแผน นโยบายในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน ร่วมดำเนินงานในการจัดการศึกษา ร่วมกับโรงเรียน ร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียน ร่วมดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ร่วมกับ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียน
2. ร่วมเสนอแนะความคิดเห็น หมายถึง ร่วมประชุม กับทางโรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ เสนอความคิดเห็นของท่านในการประชุมของโรงเรียน เสนอแนะ แนวทางวิธีการในด้านการจัดการศึกษากับทางโรงเรียน แสดงความคิดเห็นด้านการจัดการศึกษากับผู้บริหาร ครู ละบุคลากร ในโรงเรียน ตอบรับเอกสารที่ทางโรงเรียนสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครอง
3. ร่วมตรวจสอบ หมายถึง รับรู้ รับทราบ นโยบาย และการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีโอกาสซักถามข้อสงสัยในการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการในการตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการ ดำเนินงานของโรงเรียน ได้ซักถามข้อสงสัยในการดำเนินงานของโรงเรียน ด้านการจัดการศึกษา กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียน
4. ร่วมสนับสนุนด้านงบประมาณ หมายถึง ร่วมสนับสนุนงบประมาณให้กับโรงเรียน ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ร่วมบริจาค ทุนการศึกษาให้กับนักเรียนในโรงเรียน ร่วมสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ให้กับทางโรงเรียน
5. ร่วมใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน หมายถึง ได้ร่วมสนับสนุนให้เกิดแหล่งเรียนรู้ในชุมชนของท่าน ร่วมบริหารจัดการจัดการ แหล่งเรียนรู้ในชุมชนของท่าน ได้ร่วมสนับสนุนให้เกิดการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาความรู้ให้แก่เยาวชน

6. ร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ หมายถึง ได้ร่วมสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ที่ท่านมีให้ เพื่อการจัดการศึกษา โรงเรียน ร่วมสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ที่ท่านมีให้เพื่อจัดกิจกรรม ในโอกาส พิเศษต่างๆ ให้กับทางโรงเรียน ร่วมสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ ที่โรงเรียนมีความขาดแคลน หรือวัสดุ อุปกรณ์ที่มีส่วนช่วยให้การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านต่างๆ

เพศ หมายถึง ผู้ปกครองเพศชาย และผู้ปกครองเพศหญิง ของนักเรียน โรงเรียน บ้านอ่างกะปอง จังหวัดตราด

อายุ หมายถึง อายุของผู้ปกครองนักเรียน โดยนับถึงวันที่ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ ต่ำกว่า 30 ปี, 30 ปี, 31-35 ปี, 36 ปี, 50 ปี, 51 ปี ขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองนักเรียนในปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

อาชีพ หมายถึง การประกอบอาชีพ ของผู้ปกครองนักเรียนในปัจจุบัน แบ่งเป็น 5 ประเภท คือ ข้าราชการ ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร รับจ้าง อื่นๆ

รายได้ หมายถึง เงินรายได้ในแต่ละเดือนของผู้ปกครองนักเรียน แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,000-10,000 บาท 10,000-15,000 บาท 15,000-20,000 บาท 20,000 บาท ขึ้นไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. สภาพทั่วไปของพื้นที่ที่ทำการศึกษา
2. แนวคิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพทั่วไปของพื้นที่ที่ทำการศึกษา

หมู่บ้านอ่างกะป่อง ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 4 ตำบลท่าโสม อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดจันทบุรี ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอแหลมงอบ ทิศตะวันออกมีพื้นที่ติดกับทะเลอ่าวไทย ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอเมือง จังหวัดตราด ประชากรในพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม การทำสวนยางพารา การทำประมงชายฝั่ง และอาชีพรับจ้าง หมู่บ้านอ่างกะป่องมีประชากร 462 คน 290 ครัวเรือน ประชากรร้อยละ 80 มีฐานะยากจน 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง มีจำนวนนักเรียนลดน้อยลงอย่างมาก จึงทำให้โรงเรียนถูกพิจารณาให้ยุบปิดตัวลง ปี พ.ศ. 2545 จากสภาพการดังกล่าวจึงทำให้เกิดความมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้บริหาร โรงเรียน ครู และคนในชุมชนในร่วมกันแก้ไขปัญหาเพื่อไม่ให้โรงเรียนถูกปิดตัวลงและจากการที่ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนเห็นความสำคัญของโรงเรียน และการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกัน จึงทำให้โรงเรียนเปิดทำการสอนมาได้จนถึงปัจจุบัน

แนวคิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ความหมาย การมีส่วนร่วม

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2526 อ้างถึงใน นิคมฉวี พิทักษ์, 2551) ให้ความหมายของ “การมีส่วนร่วม” เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิด ริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตน

นิพัทธเวช สืบแสง (2526 อ้างถึงใน นิลมณี พิทักษ์, 2551) ให้ความหมายว่า “การมีส่วนร่วม” คือ การกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงสถานการณ์ของเขาว่า เขาควรกระทำอย่างไรบ้าง เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายใต้การกำหนดและการดำเนินการของประชาชนเอง

ไพรัตน์ เจริญรินทร์ (2527 อ้างถึงใน นิลมณี พิทักษ์, 2551) ให้ความหมายของ “การมีส่วนร่วม” ไว้ว่า หมายถึง กระบวนการรัฐบาลทำการส่งเสริมชักนำและสร้างโอกาสให้ประชาชน ทั้งส่วนบุคคล กลุ่มชน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัคร เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลาย ๆ เรื่อง แล้วแต่กรณี

ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (2527 อ้างถึงใน นิลมณี พิทักษ์, 2551) สรุปความหมายของการมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตทางเศรษฐกิจและสังคม ตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคมในการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญาซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตนเอง อย่างเป็นตัวของตัวเอง

สุภางค์ จันทวานิช และคณะ (2533 อ้างถึงใน นิลมณี พิทักษ์, 2551) ให้ความหมายของ “การมีส่วนร่วม” ไว้ว่า หมายถึง การเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น วางแผน ตัดสินใจดำเนินการ และการติดตามประเมินผล การมีส่วนร่วมอาจเป็นการเข้าร่วมโดยตรงด้วยตนเองหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเข้าร่วม โดยผู้เข้าร่วมอาจอยู่ในฐานะผู้กระทำการ (Actors) หรืออาจอยู่ในฐานะผู้ได้รับผลประโยชน์ (Beneficiary)

จินตนา สุจิตานันท์ (2549) การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการดำเนินงานร่วมพลังประชาชนกับองค์กรของรัฐหรือองค์กรเอกชนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาของชุมชน โดยให้สมาชิกเข้ามาร่วมวางแผน ปฏิบัติ และประเมินงาน เพื่อแก้ปัญหาของชุมชน

ทรงวุฒิ เรื่องวาทศิลป์ (2550) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีบทบาทร่วมในกิจกรรมทุกประการตามกำลังความสามารถของสมาชิก ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกัน นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานในกลุ่มให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สัณญา เคนาภูมิ (2551) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่สมาชิกได้มีโอกาสร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามโครงการ ร่วมติดตามประเมินผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์ ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมจะต้องมาจากความสมัครใจ พึงพอใจ และได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากชุมชน โดยส่วนรวมร่วมกัน

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคล หรือกลุ่มบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะผ่านทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล

Erwin (1976 อ้างถึงใน นิลมณี พิทักษ์, 2551) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ที่น่าสนใจว่า การมีส่วนร่วมประกอบด้วยมิติต่าง ๆ 3 มิติ คือ 1) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าจะทำอะไรและจะอย่างไร 2) สามารถมีส่วนร่วมได้ในลักษณะใด และ 3) จะแบ่งปันผลประโยชน์อย่างไรจากการดำเนินการ การมีส่วนร่วมต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาโดยเน้นการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ใช้ความชำนาญในการคิดสร้างสรรค์ และใช้วิทยากรที่เหมาะสมรวมไปถึงการติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องด้วย

โดยสรุป การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมมือกัน การตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาคนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานเพื่อพัฒนาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของแต่ละคนในการแก้ปัญหาของชุมชนและพัฒนางานในกลุ่มให้มีความโปร่งใสและให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้น

แนวคิดกระบวนการการมีส่วนร่วม

เมื่อกล่าวถึง กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนแล้ว จะต้องนึกถึงกระบวนการที่จะให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทในทุกขั้นตอนของการมีส่วนร่วม เพราะอย่างน้อยที่สุด ประชาชนจะต้องได้รับรู้ขั้นตอนการดำเนินการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็ขั้นตอนการตัดสินใจ ขั้นตอนการดำเนินงาน และขั้นตอนในการประเมินผลงาน เพื่อให้รับรู้ถึงความเป็นไปในกิจกรรม สาธารณะต่าง ๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน มีนักวิชาการที่ได้ทำการวิจัย ได้กล่าวถึง กระบวนการมีส่วนร่วมตามประเด็นสำคัญต่าง ๆ เช่น

ถวิลวดี บุรีกุล (2543) ได้กล่าวถึง กระบวนการมีส่วนร่วมที่นำมาประมวลเป็นระดับไว้ได้อย่างน่าสนใจ โดยได้ทำวิจัยเรื่อง ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม และได้ข้อสรุปถึง กระบวนการมีส่วนร่วม ควรจะมีลำดับขั้นประกอบไปด้วย การให้ข้อมูล การเปิดรับความคิดเห็นของประชาชน การปรึกษาหารือการวางแผนร่วมกัน การร่วมปฏิบัติและการควบคุมติดตาม โดยประชาชน โดยเป็นการเริ่มจากการสื่อสารทางเดียว ซึ่งเป็นการให้ข้อมูลแต่เพียงอย่างเดียว ไปจนถึงการสื่อสารสองทางที่เป็นการปรึกษาหารือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน และเมื่อสื่อสารกันเข้าใจ ตรงกันแล้วจึงเป็นการร่วมทำ และในที่สุดเป็นการร่วมติดตามควบคุม ซึ่งนับเป็นขั้นตอนของการมีส่วนร่วมสูงสุด

อภิญา กังสนารักษ์ (2544) ได้นำเสนอ กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า ชุมชน ต้องมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญของความต้องการ 2) การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์วิธีการแนวทางการดำเนินงานรวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยากรที่จะใช้ในโครงการ 3) การมีส่วนร่วมในขั้นตอน การดำเนินโครงการ ทำประโยชน์ให้แก่โครงการโดยร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการเพื่อให้รู้ว่า ผลจากการดำเนินงาน บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่อง หรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวก็ได้

ประพันธ์ ศรีอัยเพชร (2547) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมที่แท้จริงน่าจะประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ 1) การค้นหาปัญหา และสาเหตุ 2) การวางแผนดำเนินกิจกรรม 3) การลงทุน และการปฏิบัติงาน 4) การติดตามและประเมินผล ในขณะเดียวกัน สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ (2548) ได้ชี้ให้เห็นถึงประเด็นสำคัญของกระบวนการมีส่วนร่วมที่มีความลึกลงไปอีก ได้แก่ 1) การตัดสินใจและผลกระทบที่สำคัญ 2) การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อบางคนมากกว่า คนอื่น 3) การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบางคนหรือกลุ่มคนที่มีอยู่เดิม 4) การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความขัดแย้งอยู่ก่อนแล้ว 5) ความจำเป็นเพื่อให้มีการสนับสนุนต่อผลการตัดสินใจ ส่วน อकिन ริฟพัฒนา (2547) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วม ออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข 2) การตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนา แก้ไขปัญหา 3) การปฏิบัติงานในกิจกรรม การพัฒนาตามแผน 4) การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

ทรงวุฒิ เรื่องวาทศิลป์ (2550) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้ใช้หลักการที่อิงไปในแนวทางของนโยบาย และได้พบว่า แท้จริงแล้วกระบวนการมีส่วนร่วม มีลักษณะที่คล้ายกับการกำหนดนโยบาย เพราะท้ายที่สุดของการกำหนดนโยบาย คือ การตัดสินใจ และการตัดสินใจนี้เอง จึงเป็นเหตุเบื้องต้นของการกำหนดนโยบาย และเป็นการเปิดโอกาสให้ ประชาชนได้เข้ามาแสดงความคิดเห็นเสมือนหนึ่งเป็นการขัดเกลานโยบายให้มีความเหมาะสมกับ ความต้องการของประชาชน ตามแนวคิดของ ทรงวุฒิ เรื่องวาทศิลป์ แล้ว กระบวนการ การมีส่วนร่วมน่าจะเริ่มจาก 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนิน กิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการประเมินผล ในขณะที่ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) ได้กล่าวถึง กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยที่มีความสอดคล้องกับ ทรงวุฒิ เรื่องวาทศิลป์ แต่ได้เพิ่มบางประเด็นที่เห็นว่า ยังมีข้อบกพร่องและอาจจะเสริมประเด็นดังกล่าว

ให้มีความชัดเจนขึ้น โดยเริ่มจาก 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุและความต้องการ 2) มีส่วนร่วมในการวางแผน 3) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 4) มีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 5) มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล 6) มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

แต่อย่างไรก็ตามแนวคิดของ ทรงวุฒิ เรื่องวาทศิลป์ และเมตต์ เมตต์การุณจิต ยังคงมีลักษณะในเชิงแคบ หากแต่ ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (อ้างใน จิราภรณ์ ศรีคำ, 2547) ได้ให้ความเห็นในกระบวนการมีส่วนร่วมที่ลึก หรือเป็นการต่อเติมประเด็นสำคัญในกระบวนการมีส่วนร่วมมากกว่า ซึ่งยูวัฒน์ วุฒิเมธี ได้เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมไปในทางของการพัฒนาชุมชน โดยการบูรณาการแนวทางที่เป็นนโยบายเข้ากับการพัฒนา จึงสะท้อนแนวคิดในเชิงสังคมมากกว่าตามแนวคิดของเขาแล้ว กระบวนการมีส่วนร่วมจะต้องเริ่มจาก 1) การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 2) การมีส่วนร่วมในการคิด 3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 4) การมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการ 5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล 6) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ สอดคล้องกับแนวคิดของ วรณศิลป์ พีระพันธุ์ (2553) ได้กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วมในการวางแผนของประชาชน ประกอบไปด้วย 1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 2) การให้ความเห็น 3) การประชุมรับฟังความเห็น 4) การร่วมตัดสินใจ 5) การทำงานร่วมกัน

จากแนวคิดกระบวนการมีส่วนร่วมที่นักวิชาการทั้งหลายได้ให้ทรรศนะไว้ในเบื้องต้นที่กล่าวมา มีความหลากหลายในประเด็นมากพอสมควร แต่อย่างไรก็ตาม หากนำมาประมวลให้เป็นลักษณะที่เป็นระบบตามแนวคิดของ Cohen and Uphoff (1980) จะเห็นว่า มีความเป็นระบบในเรื่องของประเด็นสำคัญ โดยเขาได้มีการนำเอากระบวนการมีส่วนร่วมจากนักวิชาการทั้งหลายมาประมวลเป็นแนวคิดหลัก และได้จำแนกรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วม ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุดที่ต้องกระทำ คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชาชนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้น ได้มาจากคำถามว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารการงาน และการประสานงานและการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้วยังจะต้องพิจารณาถึง

การกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย ผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลสิ่งสำคัญจะต้องสังเกต คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

ประเภทการมีส่วนร่วม

เจลิยว บุริภักดี และคนอื่น ๆ (2545) สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนแบ่งได้ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมแบบชายขอบ (Marginal participation) เป็นการมีส่วนร่วมที่เกิดจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจไม่เท่าเทียมกัน กล่าวคือ ฝ่ายหนึ่งรู้สึกด้อยอำนาจกว่า มีทรัพยากรหรือความรู้ด้อยกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมแบบบางส่วน (Partial participation) เป็นการมีส่วนร่วมที่เกิดจากการกำหนดนโยบายของรัฐ โดยไม่รู้ความต้องการของประชาชน ดังนั้น การมีส่วนร่วมจึงเป็นเพียงประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการดำเนินกิจกรรมบางส่วนบางเรื่องเท่านั้น

3. การมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ์ (Full participation) เป็นการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการพัฒนาด้วยความเท่าเทียมกันทุกฝ่าย จัดเป็นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างแท้จริงของประชาชนตามแนวความคิดและหลักการพัฒนาชุมชน เมื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้จะสนับสนุนและส่งเสริมให้กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จักร พิสุทธิ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง ชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน แบ่งได้ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านเหตุผล โดยการเปิดโอกาสให้สังคม องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ประชาชนมีบทบาทหลักตามสิทธิหน้าที่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่การคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ วางแผน การร่วมปฏิบัติ และการรับผิดชอบในผลกระทบที่เกิดขึ้น รวมทั้งส่งเสริม ชักนำ สนับสนุนให้การดำเนินงานเกิดผลประโยชน์ต่อชุมชนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดด้วยความสมัครใจ

2. ลักษณะการมีส่วนร่วมจากความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ เป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนที่การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ อารมณ์ รวมทั้ง ค่านิยมของประชาชนเป็นเครื่องชักนำตนเองให้เข้ามามีส่วนร่วม แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การกระทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมเกิดความผูกพัน มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่ดำเนินงานด้วยความสมัครใจ

จินตนา สุจิตานันท์ (2549) ได้แบ่งประเภทของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมที่แท้จริง (Genuine participation) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบโครงการ เริ่มตั้งแต่ร่วมศึกษาปัญหาและความต้องการ ร่วมหาวิธีแก้ปัญหา ร่วมวางนโยบายและแผนงาน ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่และร่วมปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ และร่วมประเมินผลโครงการ

2. การมีส่วนร่วมที่ไม่แท้จริง (No genuine participation) เป็นการมีส่วนร่วมเพียงบางส่วน โดยเฉพาะเข้าร่วมในการปฏิบัติตามโครงการที่ได้มีการกำหนดไว้แล้ว เช่น การเข้าเป็นสมาชิกหรือการร่วมเสวนาสละแรงงาน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (อังกิน สิทธิพัฒน์ ตากิจิตร, 2550) ได้สรุป รูปแบบของการมีส่วนร่วมมีดังต่อไปนี้

1. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรง (Direct participation) โดยผ่านองค์กรที่จัดตั้งโดยประชาชน (Inclusive organization) การรวมกลุ่มเยาวชนต่าง ๆ

2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางอ้อม (Indirect participation) โดยผ่านองค์กรผู้แทนของประชาชน (Representative organization) กรรมการของกลุ่มหรือชุมชน

3. การมีประชาชนมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ (Open participation) โดยผ่านองค์กรที่ไม่ใช่ผู้แทนของประชาชน (Non-representative organization) เช่น สถาบันหรือหน่วยงานที่เชิญชวนหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเมื่อไรก็ได้ตลอดเวลา

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) ได้กล่าวถึง ประเภทของการมีส่วนร่วมโดยสามารถจำแนกการมีส่วนร่วมออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมโดยตรง การมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการตัดสินใจเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมโดยตรง เช่น ผู้บริหาร หัวหน้าโครงการ มักจะเปิดโอกาสให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในรูปของกรรมการที่ปรึกษาที่ให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะ เพราะกิจกรรมบางอย่างอาจมีอุปสรรค ไม่สามารถแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงจำเป็นต้องให้บุคคลอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้ผลการตัดสินใจเป็นที่ยอมรับแก่คนทั่วไป หรือเกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมโดยตรงจึงมีสาระสำคัญอยู่ที่ว่า เป็นการร่วมอย่างเป็นทางการและมักทำเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น คำสั่งแต่งตั้ง หนังสือเชิญประชุม บันทึกการประชุม เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมโดยอ้อม การมีส่วนร่วมโดยอ้อมเป็นเรื่องของการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายอย่างไม่เป็นทางการ โดยไม่ได้ร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการ

บริหาร แต่เป็นเรื่องของการให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายเท่านั้น เช่น การบริจาคเงิน ทรัพย์สิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน เข้าช่วยสมทบ ไม่ได้เข้าร่วมประชุมแต่ยินดีร่วมมือ เป็นต้น

ลักษณะการมีส่วนร่วม

ลักษณะการมีส่วนร่วมนั้น จะพิจารณาได้หลากหลายขึ้นอยู่กับว่าจะสนใจศึกษา ในประเด็นบ้าง ประเด็นที่น่าสนใจในงานวิจัยครั้งนี้ คือ การเน้นลักษณะการมีส่วนร่วมในประเด็นที่เกิดจากกิจกรรม เช่น การเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นในประโยชน์สาธารณะ การเข้าร่วมในการตัดสินใจ การวางแผน และร่วมตรวจสอบในลักษณะองค์กรชุมชน ฯลฯ และการเน้นการศึกษาในลักษณะของการบริหารที่เกิดจากการดำเนินงานในทางนโยบายและในทางปฏิบัติการ โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมกับชุมชน ดังมีนักวิชาการได้ให้ความเห็น เช่น Ornstein (อ้างถึงใน ชูชาติ พ่วงสมจิตต์, 2540) เห็นว่า การมีส่วนร่วมจะมีลักษณะมากน้อยเพียงใดให้พิจารณาว่าผู้นำเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปร่วมในการใช้อำนาจและมีบทบาทในการควบคุมได้เท่าใด ซึ่งเป็นข้อบ่งบอกถึงภาวะผู้นำที่เป็นประชาธิปไตยว่า มีสูงหรือต่ำ โดย Ornstein ได้สรุปลักษณะการมีส่วนร่วมออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) การมีส่วนร่วมเทียม หรือไม่มีส่วนร่วม 2) การมีส่วนร่วมพอเป็นพิธีหรือร่วมเพียงบางส่วน 3) การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง คือ มีอำนาจและบทบาทมาก สอดคล้องกับ แนวคิดของ Campbell and Ramseyer (อ้างถึงใน จิราภรณ์ ศรีคำ, 2547) ได้แบ่งลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ 5 ลักษณะ ได้แก่ 1) ลักษณะที่ไม่มีส่วนร่วมเลย 2) ลักษณะที่มีส่วนร่วมน้อย 3) ลักษณะที่มีส่วนร่วมปานกลาง 4) ลักษณะที่มีส่วนร่วมมาก 5) ลักษณะที่มีส่วนร่วมมากที่สุด

Huntington and Nelson (1975) เห็นว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนจะพิจารณาจากกิจกรรมและการบริหาร ซึ่งจะต้องมีการศึกษาควบคู่กันไป ในระดับกิจกรรมนั้น จะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการทำให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด ส่วนในด้านการบริหารนั้น จะเป็นลักษณะของผู้มีอำนาจหน้าที่ที่จะเปิดทางให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น หรือแสดงออกถึงเข้าร่วมในกิจกรรม โดย Huntington and Nelson ได้มีหลักในการพิจารณาถึงลักษณะการมีส่วนร่วมดังมีรายละเอียด ดังนี้

1. กิจกรรม ลักษณะของการมีส่วนร่วมประเภทนี้ให้ดูจากกิจกรรมที่เข้าร่วม เช่น ด้านการเมือง อาจพิจารณาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเลือกตั้ง การลงประชามติ การประท้วง กรณีที่รัฐมีโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน เป็นต้นว่า สามารถกระทำได้เพียงใด
2. ระดับการบริหาร โครงสร้างขององค์กรหนึ่งจะต้องมีสายการบังคับบัญชา ดังนั้น การมีส่วนร่วมจะพิจารณาได้จาก

2.1 ในแนวราบทุกแผนกทุกฝ่ายจะมีความเสมอกันในตำแหน่ง ดังนั้น การมีส่วนร่วมในแนวราบจึงเป็นไปอย่างหลวม ๆ ไม่จริงจัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีสถานะหรือตำแหน่งเท่ากัน

2.2 ในแนวดิ่ง เป็นการมีส่วนร่วมตามสายการบังคับบัญชา เช่น มีหัวหน้าลูกน้อง มีฝ่าย แผนกต่าง ๆ ลดหลั่นกันไป เป็นต้น การทำงานจึงมีการตรวจสอบตามลำดับชั้น การแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองหรือผู้อื่นจะได้รับการตรวจสอบจากผู้บังคับบัญชา

2.3 การมีส่วนร่วมทั้งแนวราบและแนวดิ่งนั้น ในบางครั้งจะต้องทำงานร่วมกับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานในแผนกอื่น จึงต้องแสดงบทบาทตาสถานภาพของแนวราบและแนวดิ่ง

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และพรณทิพย์ เพชรมาก (2551) ได้กล่าวถึง ลักษณะการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไว้ในเอกสารประกอบการสอนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเมืองและชนบท โดยได้ข้อสรุปลักษณะการมีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 6 ลักษณะ ได้แก่

1. การรับรู้ข่าวสาร (Public information) การมีส่วนร่วมแบบนี้ ประชาชนเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้ การแจ้งข่าวสารดังกล่าวจะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ

2. การปรึกษาหารือ (Public consultation) เป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการหารือระหว่างผู้ดำเนินการโครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและการตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม นอกจากนี้ ยังเป็นช่องทางการกระจายข่าวสารข้อมูล ไปยังประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเข้าใจ และเพื่อให้มีการให้ข้อเสนอแนะเพื่อประกอบทางเลือกการตัดสินใจ

3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public meeting) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมและผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ ใ้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจ การประชุมรับฟังความคิดเห็นมีหลายวิธีการ เช่น การประชุมระดับชุมชน (Community meeting) การประชุมรับฟังความคิดเห็นเชิงวิชาการ (Technical meeting)

4. การประชาพิจารณ์ (Public hearing) เป็นการประชุมที่มีขั้นตอนการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีความชัดเจนมากขึ้น เป็นเวทีในการเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผยไม่มีการปิดบังของผู้ที่มีส่วนได้และส่วนเสียของโครงการ การประชาคมและคณะกรรมการจัดประชุมจะต้องมีองค์ประกอบของผู้เข้าร่วมที่เป็นที่ยอมรับ มีหลักเกณฑ์และประเด็นในการพิจารณาที่ชัดเจน และมีการแจ้งให้ทุกฝ่ายทราบอย่างชัดเจน

5. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) เป็นเป้าหมายสูงสุดของการมีส่วนร่วมของประชาชนให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจต่อประเด็นปัญหานั้น ๆ ซึ่งอาจจะดำเนินการ โดยการเลือกตัวแทนเข้าไปเป็นกรรมการที่มีอำนาจการตัดสินใจ

6. การใช้กลไกทางกฎหมาย รูปแบบนี้ไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรงในเชิงการป้องกันและแก้ไข แต่เป็นลักษณะของการเรียกร้องและการป้องกันสิทธิของตนเอง อันเนื่องมาจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ที่ตนเองควรจะได้รับซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ให้หลักเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้หลายประการ และประชาชนสามารถใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญทั้งในรูปแบบของปัจเจกหรือในรูปแบบกลุ่ม องค์กร ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

โดยสรุป ลักษณะการมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมในระดับกิจกรรม ได้แก่ การรับรู้ข่าวสาร การปรึกษาหารือ การประชุมรับฟังความคิดเห็น การประชาพิจารณ์ การลงประชามติ และการมีส่วนร่วมในระดับการบริหาร ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การใช้กลไกทางกฎหมายในประเด็นการมีส่วนร่วมในระดับการบริหารนี้ ยังจะต้องพิจารณาจาก ในแนวราบทุกแผนกทุกฝ่ายจะมีความเสมอกันในตำแหน่ง และในแนวดิ่งเป็นการมีส่วนร่วมตามสายการบังคับบัญชา

ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม

การที่ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมนั้น มีปัจจัยที่ส่งผลให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งมีนักวิชาการได้เสนอแนวคิด ดังนี้

Koufman (1949) ได้ศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในชนบท พบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในขณะที่ ประยูร ศรีประสาธน์ (2542) ได้นำเสนอปัจจัยของการมีส่วนร่วมว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม มีด้วยกัน 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ 2) ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา อาชีพ รายได้ และการเป็นสมาชิกกลุ่ม 3) ปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคล และมีความสอดคล้องกับ สุทธิ วรประดิษฐ์ (2553) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชน และได้แนะนำปัจจัยที่มีส่วนในการผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยได้สรุปแบ่งออกเป็น 3 ประเด็น คือ

1. ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่าง ๆ
2. ลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ รายได้

3. การได้รับข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ความถี่ในการรับรู้ข่าวสาร และแหล่งที่มาของข่าวสาร แต่ไม่สอดคล้องกับ Leeder (อ้างใน จิราภรณ์ ศรีคำ, 2547) ได้สรุป ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ว่า บุคคลหรือกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้นสอดคล้องกับความเชื่อพื้นฐาน ทศนคติ และค่านิยมของตน มีคุณค่าสอดคล้องกับผลประโยชน์ของตน มีเป้าหมายที่จะส่งเสริมและปกป้องรักษาผลประโยชน์ของตน สอดคล้องกับสิ่งที่ตนได้มาหรือหวังเอาไว้ และบุคคลหรือกลุ่มบุคคลจะไม่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดก็ต่อเมื่อตนเองได้มีประสบการณ์ที่เป็นอกติต่อเรื่องนั้น ๆ มาแล้ว และบุคคลหรือกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ย่อมขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของตนเป็นใหญ่ขึ้นอยู่กับอุปนิสัยและจารีตประเพณี ขึ้นอยู่กับ โอกาสที่จะอำนวยขึ้นอยู่กับความสามารถรวมทั้งการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลและกลุ่มบุคคลจะกระทำโดยการบีบบังคับหาได้ไม่ นอกจากนี้บุคคลและกลุ่มบุคคลจะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อได้รับการสนับสนุน กระตุ้นช่วยเหลือและจูงใจให้เกิดขึ้น

ในขณะที่เดียวกัน ก็มีนักวิชาการกลุ่มหนึ่งที่ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่เน้นที่ปัจจัยส่วนบุคคล องค์กรและชุมชน ซึ่งจะเป็ปัจจัยที่เหมาะสมกับการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ เช่น สิทธิพัฒน์ ลากจิตกร (2550) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชน ในการสนับสนุนการบริหารงานองค์กรบริหารส่วนตำบล อำเภอรินช่าราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งได้ข้อสรุปประเด็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ การเป็นหน้าที่ของประชาชน อาสาสมัครด้วยใจ มีความรู้ความสามารถ กล้าพูดกล้าแสดงความคิดเห็น เป็นที่เคารพนับถือของคนในชุมชน มีทักษะและประสบการณ์เป็นประโยชน์กับตัวเองและชุมชน 2) ปัจจัยด้านชุมชน ได้แก่ ชุมชนให้การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม เลือกลงให้เป็นตัวแทน ชุมชนมีความสามัคคี และมีกลุ่มต่าง ๆ ที่สนับสนุนผลักดันการมีส่วนร่วม 3) ปัจจัยด้านองค์กร ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบล ดำเนินงานเป็นไปตามกฎระเบียบ เอาใจใส่กระตือรือร้นในการแก้ปัญหา มีประชาพิการณ์ประชาคมหมู่บ้าน สอดคล้องกับ เนตรรุ่ง อยู่เจริญ (2553) ได้ศึกษา ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จากการทำวิจัยครั้งนี้ เนตรรุ่ง อยู่เจริญ ได้พบตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านองค์กร ได้แก่ บรรยากาศองค์กร และการติดต่อสื่อสาร 2) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เจตคติต่อการมีส่วนร่วมและแรงจูงใจในการทำงานที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยสรุปปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ต่าง ๆ 2) ปัจจัยด้านชุมชน ได้แก่ ชุมชนให้การสนับสนุนและเปิดโอกาสให้

มีส่วนร่วม เลือกให้เป็นตัวแทน ชุมชนมีความสามัคคี และมีกลุ่มต่าง ๆ ที่สนับสนุนผลักดัน การมีส่วนร่วม 3) ปัจจัยด้านองค์การ ได้แก่ บรรยากาศองค์กร การติดต่อสื่อสาร กฎระเบียบ การเอาใจใส่กระตือรือร้นในการแก้ปัญหา มีประชาพิจารณ์ประชาคม 4) ปัจจัยด้านทัศนคติ ได้แก่ เจตคติต่อการมีส่วนร่วม และแรงจูงใจในการทำงาน

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

ความหมายของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะผู้ปกครอง ต้องอาศัยการนำกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวถึง การมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 58 ได้บัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วม ในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผล หรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน (สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2551) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบันระบุให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับ จึงต้องปฏิบัติตาม โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะ เมื่อผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาย่อมจะช่วยขับเคลื่อนให้การบริหาร จัดการศึกษาดำเนินไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ช่วยให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชน ชุมชนรักและหวงแหนสถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองและชุมชน สนับสนุนทรัพยากรการศึกษา และให้ความร่วมกับสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมิน ร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ

การมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน จึงเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

ธีรภัทร์ เจริญดี (2542) กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คือ การสร้างพัฒนาการ เด็กให้มีความเจริญงอกงามและการเรียนรู้ที่ดี” การที่ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมย่อมเป็น โอกาสที่ดี ที่ผู้ปกครองจะได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ที่ควรจะเป็น นอกจากนั้นเด็กเล็ก ๆ ก็ชอบที่ให้ผู้ปกครอง

มาเยี่ยมที่โรงเรียน เพราะฉะนั้น โรงเรียนจึงควรเป็นผู้ที่เริ่มหรือช่วยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ในโรงเรียน อีกด้วย และสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ โรงเรียนจะต้องเป็นผู้เริ่มต้นนำผู้ปกครองมาที่โรงเรียน และชั้นเรียนด้วยความนับถือ และเป็นกันเอง ซึ่งถือเป็นนโยบายระหว่างความช่วยเหลือจากชุมชนและผู้ปกครอง อันจะส่งผลช่วยให้กิจกรรมต่าง ๆ ทั้งโรงเรียนมีผลดียิ่งขึ้นผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนของเด็กเมื่อเด็กอยู่ที่บ้าน และต้องเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องการเรียนของเด็กด้วย

ก่อน สวัสดิ์พานิช (2521 อ้างถึงใน ชีรภัทร์ เจริญดี, 2542) กล่าวไว้ว่า “ผู้ปกครองนั้นเป็นบุคคล ซึ่งจะได้รับผลการเล่าเรียนของเด็กในโรงเรียน ถึงแม้ไม่มีความรับผิดชอบในกิจการของโรงเรียนก็ตาม แต่ผลของการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนมักจะตกไปอยู่กับผู้ปกครอง เพราะฉะนั้น ผู้ปกครองจึงเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการของโรงเรียนในขั้นสุดท้าย”

แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยสถานศึกษาสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนจัดสร้างหลักสูตรสถานศึกษา และกำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชนเป็นยุทธศาสตร์ที่จำเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาควรระลึกถึง ซึ่งมีหลัก 10 ประการ คือ

- 2.1 สร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นต่อชุมชน
- 2.2 ฝึกให้เป็นคนใจกว้างและมีจิตสาธารณะ
- 2.3 ตระหนักในสิ่งที่จำเป็นและขาดแคลน ไม่วางเฉย ทุกอย่างทำได้หากตั้งใจทำ
- 2.4 หมั่นสร้างและปรับปรุงแต่งตนเองให้เป็นบุคคลที่มีเสน่ห์เป็นที่ชื่นชมศรัทธา

ของชุมชนและเพื่อนร่วมงาน

- 2.5 อ่อนน้อมถ่อมตน วางตัวเรียบง่ายอยู่กับชุมชนและเพื่อนร่วมงานได้ทุกเวลา
- 2.6 หลีกเลี่ยงการโต้แย้งที่ไร้เหตุผล พัฒนาทักษะการประนีประนอม
- 2.7 ต้อนรับชุมชนด้วยบรรยากาศมิตรภาพ
- 2.8 พัฒนาเทคนิคการวิเคราะห์ชุมชนให้ลึกซึ้ง เพื่อสำรวจจุดเด่น จุดด้อย

เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนา

2.9 หมั่นแสวงหาแหล่งงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ จากหน่วยงาน บริษัท ห้าง ร้านค้า โดยใช้โครงการที่มีประสิทธิภาพ

2.10 สร้างและพัฒนาค่านิยมการสร้างสัมพันธภาพกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

3. บทบาทของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา มีดังนี้

3.1 การมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งที่บ้าน และที่สถานศึกษา

3.2 การกำหนดนโยบาย เป้าหมายการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา

3.3 การประชาสัมพันธ์ สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา

3.4 การเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา

3.5 การตรวจสอบการจัดการศึกษา

4. กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ควรดำเนินการ ดังนี้

4.1 สำรวจความต้องการ การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน

4.2 การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา

4.3 การวางแผนพัฒนาสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ

4.4 การปฏิบัติกิจกรรม คือ แนวทางปฏิบัติที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ

4.5 การประเมินผล คือ การประเมินแนวทางปฏิบัติ

6. การสรุปผลการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานร่วมกัน

การมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชนในการจัดการศึกษา นับเป็นกระบวนการที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก หากชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรการศึกษา รวมถึงการเชิญผู้ปกครองที่มีความรู้และมีเวลาว่างมาเป็นครูพ่อครูแม่ให้ความรู้ด้านวิชาการ ด้านภูมิปัญญากับบุตรหลาน ย่อมเกิดผลดีทั้งต่อ โรงเรียนที่ได้บุคลากรเพิ่ม ส่วนผู้ปกครองย่อมภาคภูมิใจที่ได้สอนบุตรหลานในโรงเรียน รวมถึงนักเรียนที่จะมีความเคารพและนับถือในตัวผู้ปกครองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

ความสำคัญและรูปแบบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมเป็นพื้นฐานในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การบริหารราชการในยุคใหม่จึงควรส่งเสริมให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และกำหนดแนวทางของ โครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความผูกพัน ความรับผิดชอบร่วมกันและเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น โรงเรียนเป็นหน่วยงานการศึกษาที่ถือได้ว่าเป็นการบริการสาธารณะอย่างหนึ่งของรัฐที่จะต้องจัดให้ประชาชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ รวมทั้งสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในการบริหารจัดการศึกษา

ของโรงเรียนจึงมีผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียอยู่หลายฝ่าย เช่น ผู้ปกครอง ครู นักเรียน ชุมชน องค์กรเอกชน ฯลฯ ดังนั้น จึงต้องให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเหล่านั้น ได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาให้มากที่สุด ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี วิธีหนึ่งที่เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน คือ การบริหารจัดการโรงเรียน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานซึ่งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝันกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการโรงเรียนโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไว้ได้ดังนี้

คำว่า School-based management หรือ (SBM) เป็นรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่ริเริ่มในประเทศสหรัฐอเมริกา ในภาษาไทยยังไม่มีการบัญญัติศัพท์ที่แน่นอน แต่นิยมเรียกว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งความคิดเรื่องการจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น ได้รับอิทธิพลมาจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกธุรกิจอุตสาหกรรม ที่ประสบความสำเร็จจากหลักการวิธีการในการทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพในการทำงานมาให้ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพและสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าและผู้เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น โดยมีหลักการ ดังนี้

1. การบริหารจัดการที่มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ได้แก่
 - 1.1 ด้านบริหารวิชาการ
 - 1.2 ด้านบริหารงบประมาณ
 - 1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
 - 1.4 ด้านการบริหารทั่วไป
2. การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่มีส่วนได้ส่วนเสียในรูปแบบของคณะกรรมการ
3. การบริหารจัดการต้องตอบสนองและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมากที่สุด

การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานว่า เป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรง ให้สถานศึกษามีอำนาจอิสระและคล่องตัวในการตัดสินใจในด้านวิชาการบุคคล งบประมาณ และการจัดระบบบริหารงานทั่วไป เป็นการบริหารจัดการโรงเรียนที่สอดคล้องกับคุณลักษณะและความต้องการของโรงเรียน นั่นคือ สมาชิกโรงเรียน อันได้แก่ คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ตลอดจนสมาชิกชุมชนและองค์กรอื่น ๆ มารวมพลังกันอย่างเต็มที่ รับผิดชอบต่อการใช้ทรัพยากร และแก้ปัญหา ตลอดจนดำเนินกิจกรรมด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งนี้ต้องมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานและสามารถตรวจสอบได้ โดยมีแนวคิดในการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือ

1. เป็นการระดมผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์เพื่อร่วมกันจัดการศึกษา เปิดโอกาสให้ครู เจ้าหน้าที่และชุมชน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญของโรงเรียน
2. เป็นการระดมทรัพยากรด้านการเงิน และด้านวิชาการ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. สร้างความยืดหยุ่นในการทำงาน ทำเกิดการริเริ่มจัดทำโครงการใหม่ ๆ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น
4. ครูและผู้ปกครอง ซึ่งมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณได้เสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงการศึกษาอีกทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา

รูปแบบการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้นเป็นการบริหารโดยคณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งจะมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียนวิชาการ งบประมาณและบุคลากร โดยคณะกรรมการโรงเรียนจะประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ตัวแทนครู ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนจากเขตการศึกษา ตัวแทนจากสหภาพครู และตัวแทนนักเรียน ซึ่งรูปแบบของการบริการนี้มีอยู่ 4 รูปแบบด้วยกัน คือ

1. รูปแบบที่มีผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก (Administrative control SBM) แนวคิดในการกระจายอำนาจหน้าที่ให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพมากที่สุดในระยะแรก ผู้บริหารมักใช้วิธีขอคำปรึกษาอย่างไม่เป็นทางการจากครู ผู้ปกครอง หรือผู้แทนชุมชน ดังนั้น คณะกรรมการโรงเรียนที่ตั้งขึ้นมักจะมิบทบาทสำคัญอยู่ที่การเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาของผู้บริหารโรงเรียนนั่นเอง ผู้บริหารจะเป็นประธานและเจ้าหน้าที่เขตการศึกษาเป็นกรรมการ ส่วนคณะกรรมการอื่น ๆ มาจากการเลือกตั้งของกลุ่มบุคคลแต่ละประเภท ในการกำหนดนโยบาย วางแผนหาแนวทางแก้ไขปัญหาคณะกรรมการจะมีบทบาทในการร่วมเสนอความคิดเห็น แต่อำนาจในการตัดสินใจขั้นสุดท้ายยังคงอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียน
2. รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (Professional control SBM) การบริหารตามแนวนี้ ตัวแทนคณะครูมีส่วนมากที่สุดในคณะกรรมการโรงเรียน รูปแบบนี้เกิดจากแนวคิดที่ว่าครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด ครูเป็นผู้ปฏิบัติจึงย่อมจะรับรู้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดีกว่า และถ้ามีโอกาสตัดสินใจก็สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุดมากที่สุด
3. รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (Community control SBM) จุดประสงค์ของรูปแบบการบริหารที่ควบคุมด้วยชุมชน คือ การเพิ่มความรับผิดชอบในการการศึกษาให้แก่ชุมชนและผู้ปกครอง และเพื่อให้ผู้รับบริหารการศึกษามีความพึงพอใจในการศึกษาที่จัดมากที่สุด แนวคิด

สำคัญ คือ หลักสูตรของโรงเรียนควรตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครอง และชุมชนท้องถิ่นมากที่สุด คณะกรรมการโรงเรียนจึงสัดส่วนจำนวนผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด

4. รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทเป็นหลัก (Professional community control SBM) แนวคิดรูปแบบการบริหารลักษณะนี้มีความเชื่อว่า ทั้งครูและผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก ครูจะได้รับความรู้ค่านิยมและความต้องการของผู้ปกครอง ในขณะเดียวกันผู้ปกครองก็มีโอกาสช่วยสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูด้วยสัดส่วนของผู้แทนครู และผู้แทนจาก ผู้ปกครอง/ ชุมชน จะมีเท่า ๆ กันในคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการส่วนการที่จะทำให้การบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องอาศัยกลยุทธ์ที่สำคัญ ได้แก่

1. การกระจายอำนาจ การบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่มีประสิทธิภาพต้องเป็นการกระจายอำนาจไปให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่ง ได้แก่ คณะกรรมการโรงเรียน และคณะกรรมการได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากที่สุด แต่ละโรงเรียนต้องมีภารกิจตั้งคณะกรรมการโรงเรียนขึ้น ซึ่งการกำหนดรูปแบบมาจากส่วนกลาง เขตพื้นที่การศึกษา หรือโรงเรียนกำหนดเองก็ได้ ส่วนใหญ่แล้วคณะกรรมการโรงเรียนจะประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่น ๆ ซึ่งได้มาจากการเลือกตั้งของแต่ละกลุ่มวิชาชีพ จุดสำคัญก็คือ โรงเรียนต้องมอบอำนาจการตัดสินใจบางอย่างให้คณะกรรมการและจะต้องเป็นเรื่องที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนเท่านั้น

2. การเน้นที่การพัฒนาวิชาชีพครู การพัฒนาวิชาชีพครูที่ประสบความสำเร็จนั้นจะเป็นการพัฒนาในภาพรวมทั้งโรงเรียน และเป็นการพัฒนาระหว่างปฏิบัติงาน โดยมีแผนพัฒนาต่อเนื่อง เป็นแผนระยะยาวมีการติดตามผลแน่นอนการพัฒนา นั้น อาจเป็นการส่งครูกลุ่มหนึ่งไปรับการอบรม แล้วมาขยายผลในโรงเรียนอีกต่อหนึ่ง ในโรงเรียนที่ไม่ค่อยประสบความสำเร็จมักเป็นการพัฒนาเฉพาะเรื่องหรือเฉพาะบุคคลมักเป็นการอบรมระยะสั้น ๆ ขาดการปฏิบัติและติดตามผล

3. การเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศ ควรเป็นการดำเนินเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับรู้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมากที่สุด อาจทำในรูปของการประชุมสื่อออนไลน์ หรือแฟ้มสะสมงาน เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ศึกษาข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน ซึ่งข้อมูลที่บรรจุไว้ นอกเหนือจากผลการเรียนแล้วอาจมีข้อมูลเกี่ยวกับงาน โครงการ การจัดซื้อจัดจ้าง กำหนดการสำคัญ ข้อมูล งบประมาณ บุคลากร หลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น

4. การเลือกผู้บริหาร โรงเรียนที่เหมาะสม โรงเรียนที่จะประสบผลสำเร็จมักจะมีผู้บริหารที่มีความสามารถในการเป็นผู้นำ รู้จักการมอบหมายงาน ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ

ในการกระจายอำนาจ สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ และทักษะเพิ่มขึ้น ให้รางวัลอย่างเหมาะสมแก่ครูและเจ้าหน้าที่ บทบาทสำคัญของผู้บริหาร คือ ผู้อำนวยการความสะดวก เป็นผู้นำผู้สนับสนุน ผู้นำวัตกรรม เป็นผู้ผลักดันการปฏิรูปการศึกษา และเป็นตัวจักรสำคัญในการติดต่อสัมพันธ์กับภายนอกเรียน

5. การมีวิสัยทัศน์ โรงเรียนส่วนใหญ่ที่ใช้รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จะมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับพันธกิจ ค่านิยม และเป้าหมายที่เกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน เป็นวิสัยทัศน์กับแนวทางการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน รวมทั้งการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ

6. การให้รางวัล เป็นการให้รางวัลกับบุคคล และกลุ่มต่าง ๆ ในโรงเรียนอย่างเหมาะสม อาจจัดได้หลากหลาย เช่น การให้รางวัลเป็นตัวแทนหรือการให้คำปรึกษาแบบกันเอง การเลี้ยงอาหาร และการให้โล่รางวัลในการให้รางวัลนั้น จำเป็นต้องดูความเหมาะสมของผู้รับรางวัลด้วย เพราะสมาชิกแต่ละคนนั้นมีความต้องการแตกต่างกัน ซึ่งการให้รางวัลและแรงจูงใจที่เหมาะสมจะมีส่วนช่วยนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารจัดการ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การบริหารจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน (School-base management :SBM) เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งจะทำให้ชุมชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีส่วนรับผิดชอบ โรงเรียนจึงควรพิจารณาว่า รูปแบบ และวิธีการใดที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครอง และเจตนารมณ์ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการบ้านเมืองโดยตรงมากขึ้น ดังนั้น ระบบราชการจำเป็นต้องยอมรับและปรับให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็น ร่วมปฏิบัติงาน และการตรวจสอบ ผลการดำเนินงานถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญและเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ตามหลักการธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะต้องเปิด โอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใส และเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุก ๆ ฝ่าย ในการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 จึงต่างให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการอย่างโปร่งใส สุจริต เปิดเผยข้อมูล และการเปิดโอกาส

ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การตัดสินใจทางการเมือง รวมถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในทุกกระดับที่ผ่านมารัฐบาลได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยได้แถลงเป็นนโยบายของรัฐบาลและยังกำหนดไว้เป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 7 ของแผนบริหารราชการแผ่นดิน (พ.ศ. 2548-2551) การส่งเสริมประชาธิปไตย และกระบวนการประชาสังคม ซึ่งตรงกับยุทธศาสตร์ที่ 7 ของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2546-2550) ที่เน้นการเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอีกด้วย

หลักการและกระบวนการของ การมีส่วนร่วม

ในการดำเนินการของกระบวนการมีส่วนร่วมต้องยึดหลักการดังต่อไปนี้

1. การระดมความคิด คือ การคิดค้นและวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน ในลักษณะของการร่วมคิด มิใช่จากฝ่ายหนึ่งฝ่ายเดียวบนพื้นฐานความศรัทธาว่า ทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมนั้นมีศักยภาพ

2. การวางแผน คือ นำสิ่งที่ร่วมกันคิดมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการร่วมกัน ด้วยการระดมทรัพยากรจากทุกฝ่าย (คน สิ่งของ งบประมาณ เวลา ฯลฯ)

3. การลงมือทำ คือ การนำแผนงานที่ได้ไปร่วมกันทำหรือแบ่งงานกันรับผิดชอบ เพื่อให้เป็นไปตามแผนหรือเป้าหมายที่วางไว้

4. การติดตามประเมินผล คือ ร่วมกันติดตามผลงานที่ทำ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ร่วมกันคิดพัฒนาปรับปรุงให้งานดีขึ้น

การรับประโยชน์ร่วมกัน มีทั้งผลประโยชน์ทางรูปธรรมที่ต้องการให้เกิดตามกิจกรรมที่ทำนั้น และผลประโยชน์โดยอ้อม แต่มีความสำคัญมาก คือ การเรียนรู้จากการร่วมคิดร่วมทำ และความสัมพันธ์ระหว่างภาคีที่พัฒนาไปสู่การมีส่วนร่วมที่สมานฉันท์ เสมอภาค และเอื้ออาทรกันมากขึ้น เป็นลำดับ

บทบาทของชุมชนในการจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบัน

การทำความเข้าใจบทบาทของชุมชนในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน จำเป็นต้องขจัดภาพเก่า ๆ ของการศึกษาในอดีตให้หมดไป และต้องเปลี่ยนมุมมองการศึกษาใหม่ในแนวทางที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ในสังคมชุมชน บทบาทของชุมชนและรูปแบบในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน วิถีชีวิต ศักยภาพและข้อจำกัดของชุมชน เป็นเงื่อนไขที่เปิดโอกาสและกระตุ้นให้ชุมชนเข้าไปมีบทบาทและสร้างรูปแบบการศึกษาที่หลากหลายขึ้น สำหรับบุตรหลานและคนในสังคมของตน

1. บทบาทและรูปแบบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง การจัดการศึกษาในลักษณะนี้เกิดขึ้นจากศักยภาพของชุมชน เพื่อพัฒนาชุมชนให้เต็มศักยภาพ อันจะนำไปสู่

การแก้ปัญหาและลดข้อจำกัดภายในชุมชน การศึกษาที่ชุมชนจัดขึ้นนี้ มุ่งให้เกิดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและตอบสนองความต้องการของสมาชิกหรือคนที่อยู่ในบริบททางวัฒนธรรมสังคมเดียวกัน โดยยึดหลักให้ผู้เรียนได้เรียนในที่ที่มีความรู้ การเรียนรู้จึงไม่ถูกจำกัดด้วยเวลา สถานที่ เพศ และวัย และเป็นการเปิดโอกาสให้คนได้เรียนรู้ตามอัธยาศัยอย่างแท้จริง ในที่นี้จึงเรียกรูปแบบการศึกษานี้อีกชื่อหนึ่งว่า การศึกษาในวิถีชุมชน ชุมชนได้เข้าไปมีบทบาทหลักในการจัดการศึกษาตามแนวนี้นี้ โดยการสร้างกระบวนการเรียนรู้ซึ่งต้องอาศัยองค์ประกอบ 3 อย่างที่มีอยู่แล้วในชุมชน อันได้แก่ คน ความรู้ และทรัพยากร

1.1 คน ประกอบด้วย ผู้รู้หรือผู้ทรงภูมิปัญญา ผู้นำชุมชน กลุ่มหรือองค์กร และชาวบ้านทั่วไป

1.2 ความรู้ ประกอบด้วย ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นและความรู้จากภายนอก หรือที่เป็นภูมิปัญญาสากล

1.3 ทรัพยากร ประกอบด้วย โภคทรัพย์ เช่น ที่ดิน แล่น้ำ พืช และสัตว์ เป็นต้น เงินทุน และผลผลิต

2. กระบวนการเรียนรู้ของชุมชนในทุกภาคของประเทศ พบว่า การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นประกอบด้วย

2.1 การวิเคราะห์-สังเคราะห์ศักยภาพและปัญหาของชุมชน ซึ่งอาจกระทำอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ และเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้เข้ากับสังคมไทยตลอดจนสังคมโลก

2.2 การแสวงหาทางออกที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิต ทางออกนี้อาจได้มาหลายวิธี เช่น การไปมาหาสู่กัน การประชุม-สัมมนา การศึกษาดูงาน และการเรียนรู้ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ

2.3 การสร้างกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาและแก้ปัญหาที่กำลังประสบอยู่ ซึ่งอาจเรียกว่า กิจกรรมเรียนรู้

2.4 การประเมินผลกิจกรรม และนำผลที่ได้เข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์-สังเคราะห์ ศักยภาพและปัญหาของชุมชน กระบวนการเรียนรู้ที่ชุมชนสร้างขึ้นนี้ ส่งผลให้เกิดการเชื่อมโยงหรือการจัดความสัมพันธ์ระหว่างคน ความรู้ และทรัพยากร ซึ่งกลายเป็นตัวกำหนดรูปแบบของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง

3. เครือข่ายการเรียนรู้ เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการจัดการศึกษาของชุมชน เป็นการเรียนรู้ที่ช่วยให้ชุมชนเข้มแข็งขึ้นและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงภายนอก ซึ่งต้องอาศัยความรู้และบทเรียนที่หลากหลายจาก องค์กรอื่นเข้ามาประยุกต์ใช้ ทำให้การไปมาหาสู่กันระหว่างชุมชนหรือองค์กรชุมชนจึงเป็นสิ่งจำเป็นได้ กลายมาเป็นพื้นฐานของเครือข่ายการเรียนรู้

ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด โดยตัวแปรที่ต้องการ ศึกษา คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

1. เพศ ของผู้ปกครองนักเรียน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เนื่องจาก เพศชายและเพศหญิงมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมต่างกัน โดยสังคมไทยมีค่านิยมว่าผู้ชายต้องเป็นผู้นำ และผู้หญิงเป็นผู้ตาม กิจกรรมโดยส่วนร่วม และการตัดสินใจจึงมักจะเป็นผู้ชายที่เข้ามามีส่วนร่วม แต่ด้วยสภาพทางสังคมในปัจจุบันผู้ชายที่เป็นหัวหน้าครอบครัวจะมีภาระในการทำงานที่เพิ่มมากขึ้น ผู้หญิงจึงมีโอกาสในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ปัจจัยด้านเพศ จึงน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพย์ภรณ์ มาศจันทร์ (2553, หน้า 53) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครู ในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของครูในอำเภอสอยดาว โดยจำแนกตามเพศ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 สรุป เพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกัน โดยธรรมชาติ และการอบรมเลี้ยงดู วัฒนธรรม การประกอบอาชีพ บทบาททางสังคม เพราะฉะนั้น เพศที่ต่างกันย่อมมีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด

2. อายุ ของผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกัน ย่อมจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ในด้านการให้ความสนใจในการที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเกี่ยวเนื่องจาก ประสบการณ์ของผู้ปกครองเอง ดังนั้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ปัจจัยด้านอายุ จึงน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุมพล คำปา (2548, หน้า 62) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โรงเรียนของผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษารณี โรงเรียนบ้านต้อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่า ความแตกต่างของความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โรงเรียนของผู้ปกครอง และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและแตกต่างกับงานวิจัยของ ชุตติมา ตู้นาราง (2553, หน้า 138) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการมูลฝอยชุมชนในเขตเทศบาลนครสมุทรปราการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยชุมชนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ระดับการศึกษา ของผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันย่อมมีความคิดที่แตกต่างกันในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และมีแนวโน้มที่ผู้ปกครองที่มีการศึกษาที่สูง จะให้ความสำคัญ และมีสนใจที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาเนื่องจากเล็งเห็นถึงความสำคัญด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาดังนั้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ปัจจัยด้านระดับการศึกษา จึงน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้อง ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สว่างจิต ใค้บุญงาม (2548, หน้า 97) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีระดับ การศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. อาชีพ ของผู้ปกครอง ผู้ปกครองที่มีอาชีพที่แตกต่างกันกันนั้น หมายถึง การมีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่แตกต่างกันด้วย เช่นช่วงเวลาในการทำงาน เวลาว่างและทักษะที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ปัจจัยด้านอาชีพ จึงน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิพงษ์ เพชรบุตร (2545, หน้า 64) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตบางเขน พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนอาชีวศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะว่าทุกอาชีพมีข้อจำกัดเรื่องเวลาเหมือนกันคือมีลักษณะการเข้าทำงานที่เป็นเวลาและเวลาหยุดก็ต้องบอกล่วงหน้าและต้องดูเพื่อนร่วมงานด้วยว่ามีคนที่สามารถทำงานแทนได้หรือเปล่า ถ้าไม่มีใครทำงานแทน ได้อาจทำให้งานเสียหายและด้วยเหตุผลหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในอาชีพ จึงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สร้อย ทรัพย์ประสม (2550, หน้า 87) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. รายได้ของผู้ปกครอง เป็นตัวแปรที่สำคัญในการกำหนดบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง เนื่องจากรายได้เป็นปัจจัยหลักในการดำเนินชีวิต ผู้ปกครองที่ไม่ได้ทำงานประจำจะให้ความสำคัญในการหาเลี้ยงชีพมากกว่า เพราะการหยุดงาน หมายถึง การสูญเสียรายได้ ซึ่งแตกต่างกับผู้ปกครองที่งานประจำ ดังนั้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ปัจจัยด้านรายได้ จึงน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจัยของ ทวี ศรีนวล (2547, หน้า 83) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร

พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิ่งแก้ว วานิชกุล (2549) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการร่วมสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ตลอดจนศึกษาปัญหาและรวบรวมข้อเสนอแนะ ด้วยวิธีการประยุกต์ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบกึ่ง โครงสร้างวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนราชบพิธ ปีการศึกษา 2548 จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการร่วมสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทในด้านการสนับสนุน การระดมทรัพยากรในรูปของทุนทรัพย์ เพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ทางการศึกษา สำหรับการมีส่วนร่วมสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการร่วมเป็นวิทยากรให้กับโรงเรียน

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการร่วมสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น พบว่า ในด้านการร่วมระดมทุนทรัพย์และอุปกรณ์ทางการศึกษา รวมทั้งการช่วยสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น ปัญหาเนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาฯ ไม่สามารถสละเวลาร่วมประชุมได้ เพราะต้องประกอบอาชีพและโรงเรียนขาดการประสานงานที่ดี

3. การรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และการร่วมสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น พบว่า ให้โรงเรียนปรับปรุงการประสานงานให้เป็นระบบและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ ตำแหน่งหน้าที่การงานของคณะกรรมการสถานศึกษาฯ ผู้ปกครองทุกคน อีกทั้งควรสร้างความตระหนักถึงบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน

สมประสงค์ วิทย์เกียรติ และคณะ (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาที่อยู่ในปัจจุบัน 2) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนและตัวแทน

ของหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการศึกษา และ 3) เสนอแนวทางส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา นักวิจัยได้ดำเนินการศึกษากรณีตัวอย่าง 5 ชุมชน ที่ประสบผลสำเร็จในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ด้วยการสังเกตและการสัมภาษณ์ข้อมูลที่ได้จากกรณีตัวอย่าง นักวิจัยได้นำมาพัฒนาแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่างซึ่งใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างในระดับอำเภอและระดับตำบล ซึ่งประกอบด้วย ประชาชนและตัวแทนของหน่วยที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 450 คน และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา กับข้อมูลที่ได้จากกรณีตัวอย่าง ส่วนข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติร้อยละ มัชฌิมมาเลขคณิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติที และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันผู้นำชุมชนมีโอกาสเข้าไปร่วมเป็นที่ปรึกษาและกรรมการโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน ได้มีส่วนร่วมเป็นวิทยากร ผู้ปกครองนักเรียนและชาวบ้านจะมีส่วนร่วมในการประชุม ร่วมแรงร่วมออกเงินหรือสิ่งของในการสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า กิจกรรมที่ชุมชนควรเข้าไปมีส่วนร่วม คือ การช่วยประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การสำรวจความต้องการทางการศึกษาของชุมชนและการจัดทำแผนการศึกษาของชุมชน ส่วนแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ การให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในรูปคณะกรรมการการศึกษาของชุมชน การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมการศึกษาในโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษา การมีส่วนร่วมในรูปเครือข่ายการศึกษา การสนับสนุนทรัพยากร และการจัดตั้งองค์กรการศึกษาของชุมชนขึ้นเป็นหน่วยงานอิสระ โดยตรงในการดูแลจัดการศึกษาของชุมชน ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะผู้วิจัย คือ ในขั้นแรกต้องมีการเตรียมความพร้อมให้ผู้นำชุมชนและประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตนเองในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ควรมีการพัฒนาผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชน ยอมรับฟังความคิดเห็น มีทักษะและประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกับชุมชน ขั้นที่สอง คือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกคนในชุมชนในการจัดการศึกษาทุกเรื่อง โดยเปิดโอกาสให้เข้ามาร่วมด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่ชุมชนเห็นว่าเหมาะสมได้รับการยอมรับ รู้สึกว่ามีคุณค่า มีศักดิ์ศรี และมีความภาคภูมิใจที่เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายร่วมกันในชุมชน ทั้งนี้รัฐจะต้องกำหนดเป้าหมายและมาตรการในการส่งเสริมที่ชัดเจน เพื่อจูงใจให้เกิดการมีส่วนร่วม นำไปสู่ความเกี่ยวข้องผูกพันและตกลงร่วมใจกันให้การมีส่วนร่วมนั้นคงอยู่ตลอดไป

ประสงค์ ปุริโต (2547) ได้ทำการศึกษา ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองผักแว่น ผลการวิจัยพบว่า ยุทธศาสตร์ในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 5 ยุทธศาสตร์ที่สำคัญได้แก่ ยุทธศาสตร์การสร้าง

ความตระหนักมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินตามแผน ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข ยุทธศาสตร์ในการสร้างทีมงานและทำงานเป็นทีม ยุทธศาสตร์การร่วมประชุม อบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ และการสร้างเครือข่าย

ปรีชา สมจันทร์ (2546) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านงานสัมพันธ์กับชุมชนโรงเรียนบ้านหนองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวความคิดของ เคมมิส และแม็กแท็กการ์ท (KEMMIS AND MC TAGGART) ดำเนินการพัฒนา 2 วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) การสะท้อนผล (Reflection) กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีจำนวน 10 คน ประกอบด้วย ข้าราชการครูโรงเรียนบ้านหนองหลวง ทั้งหมด 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง และแบบสังเกต การวิเคราะห์ข้อมูลและการจัดกระทำโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ โดยการตรวจสอบข้อมูลใช้เทคนิคการตรวจสอบแบบหลายมิติ (Triangulation technique) ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาบุคลากรด้านงานความสัมพันธ์กับชุมชนมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการจัดทำคู่มือการพัฒนาบุคลากรด้านงานความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการดำเนินการจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลดีต่อการบริหารโรงเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการให้บริการแก่ชุมชน อันเป็นแนวทางที่จะนำชุมชนเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาโรงเรียนและชุมชน เพื่อที่จะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในด้านการจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานในเขตบริการของโรงเรียน

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และดารณี คำจันง (2545) กล่าวถึงเรื่อง แหล่งเรียนรู้ เพื่อการปฏิรูปการ โดยกล่าวถึงการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้หลายลักษณะ เช่น การเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียน การเรียนรู้เป็นกลุ่ม การเรียนรู้จากสภาพจริง ที่มีแหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยจะทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างหรือสรุปความรู้ด้วยตนเองหรือออกแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความสนใจของตนเอง เป็นการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ซึ่งจะทำให้ความรู้หรือการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีประสบการณ์ เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายและประทับอยู่ในความทรงจำของผู้เรียนตลอดไป จึงสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่เน้นการให้สอดคล้องบริบทที่แตกต่างกันของแต่ละโรงเรียนและแต่ละชุมชน แหล่งเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่มีอยู่ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียนและนอกโรงเรียน ที่จะ

ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และในตอนท้ายผู้เขียนยังได้ให้ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในประเทศไทย ที่ทางราชการสนับสนุนให้จัดทำขึ้นและส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ครูสามารถนำนักเรียนไปทัศนศึกษา ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ที่เป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อุทยานประวัติศาสตร์ อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนพฤกษศาสตร์และอื่น ๆ

เจ็มเพชร แก่นสา (2543) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด.พบว่า อุปสรรคในการมีส่วนร่วมของชุมชน คือ โรงเรียนไม่แจ้งหรือประชาสัมพันธ์หรือทำความเข้าใจให้กับชุมชน ได้ทราบแสดงให้เห็นว่า ชุมชนมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและตระหนักในความสำคัญของการศึกษา นอกจากนี้การร่วมประชุม อบรม สัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาความร่วมมือกับชุมชนและยังเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการจัดทำให้ผู้ปกครอง (ชุมชน) ได้รับการพัฒนาไปพร้อมกับกระบวนการทำงาน โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ การพัฒนาผู้เรียนรวมทั้งการประเมินด้านพฤติกรรมของนักเรียนร่วมกับครู (ภายใต้แผนงานแลโครงการต่าง ๆ)

ภาณุวัฒน์ ภักดีวงศ์ (2541) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียน-ประชาชน-ชุมชน กับนโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษา: ยุทธศาสตร์หนึ่งในการปฏิรูปการศึกษา ด้วยการใช้อยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแผน/นโยบายที่จะให้มีการกระจายอำนาจทางการศึกษาจากกระทรวงไปสู่กรม จังหวัด และสถานศึกษาตามลำดับ เพื่อให้การบริหารแผนและนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในระดับต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาล และเป็นการแก้ไขปัญหาคัดบริการการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ดังนั้น การกระจายอำนาจการตัดสินใจในการจัดการและการบริหารการศึกษาให้ทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงทั้งในแง่การร่วมคิด ร่วมทำร่วมตัดสินใจ ร่วมประเมิน และร่วมรับผิดชอบ กับมีแผนยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือในการดำเนินการทุกระดับ โดยแต่ละระดับกำหนดแผนยุทธศาสตร์ของแต่ละหน่วยสำหรับเป็นเครื่องมือกำกับทิศทางในการจัดการและบริหารการศึกษา มีการสร้างพันธกิจในการปฏิรูปการศึกษาร่วมกัน โดยใช้แนวทางการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการและบริหารการศึกษา โดยคณะกรรมการ โรงเรียนซึ่งมาจากผู้ปกครองและชุมชน และสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ สถานศึกษาจะต้องกำหนดและใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับจะได้รับอำนาจการตัดสินใจมากขึ้น และต้องมีการทำงานร่วมกันให้การสนับสนุนให้กับชุมชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการและบริหารการศึกษามากขึ้น ผู้เขียนได้ค้นพบจากงานวิทยานิพนธ์ที่อาจจะกล่าวได้ว่า มีความเป็นไปได้ค่อนข้างมาก เพราะประชาชนและชุมชนมีความพร้อม

ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมและแสดงบทบาทในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบในการจัดการและการบริหารการศึกษา ซึ่งจากแนวคิดในการพัฒนานโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษาที่จะเป็นไปได้ จำแนกตามประเด็นหลัก ๆ ได้ดังนี้

1. ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของการกระจายอำนาจทางการศึกษา การผสมผสานลักษณะการแบ่งอำนาจ และการให้อำนาจในการตัดสินใจ มีสิทธิ ความเป็นอิสระ และดำเนินการจัดการและบริหารการศึกษาตามความชอบธรรมของนัยบัญญัติในด้วบทกฎหมายเพื่อให้ท้องถิ่นสามารถพัฒนาตนเองได้บนพื้นฐานการตัดสินใจในรูปแบบของคณะกรรมการการศึกษา เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น
2. ประเด็นของการพัฒนานโยบายการกระจายอำนาจทางการศึกษา ซึ่งควรมีลักษณะและวิธีการง่าย ๆ ในภาพรวมใหญ่ของสังคม โดยเริ่มต้นจากการก่อตัวนโยบาย ความพร้อมในมิติองค์บุคคลและองค์กรระบบ มีความสอดคล้องกับลักษณะและแนวทางการกระจายอำนาจทางการศึกษา การตัดสินใจในการประกาศใช้นโยบาย การนํานโยบายไปใช้ในทางปฏิบัติ
3. ประเด็นที่เกี่ยวกับการประเมินนโยบาย แนวทางการพัฒนานโยบายการกระจายอำนาจของหน่วยงานของรัฐในระดับกระทรวง เป็นทิศทางในการจัดการและบริหารการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในอนาคต เพื่อการพัฒนาตนเองของท้องถิ่นและชุมชนได้ต่อไป

วารสาร วังษ์ใหญ่ (2540) ได้สรุปผลการวิจัย การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ภายใต้ว 5 ยุทธศาสตร์ คือ 1) ยุทธศาสตร์การสร้างควมตระหนักมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วม 2) ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินตามแผน ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข 3) ยุทธศาสตร์ในการสร้างทีมงานและทำงานเป็นทีม 4) ยุทธศาสตร์การร่วมประชุม อบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ 5) ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์และการสร้างเครือข่าย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด นั้น ผู้วิจัยได้กำหนด ระเบียบวิธี หรือกระบวนการวิธีการวิจัย (Methodology) โดยเป็นกระบวนการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) เพื่อให้การศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด มีสาระครอบคลุมครบถ้วนเหมาะสมสำหรับนำไปพัฒนาต่อไป โดยมีลำดับขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง จำนวนทั้งหมด 170 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มมาจากประชากร โดยหาขนาดของกลุ่มจากรายการ ตัวอย่างครั้งนี้เป็น ผู้ปกครอง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตารางกำหนด ขนาดของ Krejcie & Morgan รวมทั้งหมด 118 คน แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามเพศ

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยสุ่มแบบแบ่งชั้นตามเพศ (Stratified random sampling)

เพศ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชาย	49	34
หญิง	121	84
รวม	170	118

จากตารางประชากรทั้งหมด 170 คน สุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ 118 คน เป็นเพศชาย 34 คน เพศหญิง 84 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และสัมภาษณ์ (Interview form) ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการ เรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ชนิด 5 ตัวเลือก และแบบสอบถามปลายเปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งประเด็นคำถามเป็น 3 ด้าน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ใช้แบบสอบถามชนิดเลือกตอบ โดยใช้แบบสอบถามชนิดตรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการ เรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง โดยใช้แบบสอบถามชนิดเลือกตอบซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ โดยกำหนดความมากน้อยของระดับการปฏิบัติ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีผลการปฏิบัติงานระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีผลการปฏิบัติงานระดับมาก
- 3 หมายถึง มีผลการปฏิบัติงานระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีผลการปฏิบัติงานระดับน้อย

1 หมายถึง มีผลการปฏิบัติงานระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อศึกษาข้อมูลปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษา หลักการ ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องจากเอกสาร และผลงานการวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยเอาไว้

2.2 กำหนดกรอบ แนวคิด ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

2.3 กำหนดวัตถุประสงค์ ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.4 สร้างเครื่องมือ

2.5 เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

2.6 นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้กับประชากรที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่จะดำเนินการวิจัยเพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือ

2.7 ปรับปรุงแก้ไข

2.8 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

3.2 หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

3.2.1 ดร.สมุทรา ชำนาญ อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวัสดิ์ รองหัวหน้าภาควิชา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2.3 ดร.สถาพร พงษ์พิบูล อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และ โครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .67 ถึง 1.0 เมื่อมีบางข้อที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า .33 ผู้วิจัยได้ ปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จนได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (Index of Item Objective Congruence: IOC)

3. หาคความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) ที่ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alphacoefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นเป็นการหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .88

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขออนุญาตผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครอง โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง ใช้ในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล ส่งให้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง เพื่อสะดวกในการเก็บข้อมูลต่อไป
3. ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ทั้งการแจกแบบสอบถาม ระหว่างปีการศึกษา 2559 โดยเริ่มต้นตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ปี 2559 ถึง พฤษภาคม ปี 2560 รวม 12 เดือน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบด้วย

- | | |
|-----------------------------|--|
| 1. นางสาวฉันทนา บุญส่ง | ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง |
| 2. นายอนุพงศ์ เสือสวย | ครู และหัวหน้าฝ่ายบุคคลโรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง |
| 3. นายกฤษดา แก้วน่วม | ครู และหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป
โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง |
| 4. นางสาวภาวิณี เต็กแก้ว | ครู และหัวหน้าฝ่ายวิชาการโรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง |
| 5. นายพรหมลิขิต ศิวหนองอ่าง | ครู และหัวหน้างานพัสดุโรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง |

รวมทั้งสิ้น 5 คน ซึ่งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ด้วยตนเองรายละเอียดของข้อมูล การสัมภาษณ์รวมทั้งภาพถ่าย ได้นำเสนอภาคผนวกของงานวิจัยนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดทำข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามตรวจและให้คะแนนแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยกำหนดน้ำหนักคะแนน คือ มี พฤติกรรม

การมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นบ่อยครั้งที่สุด	ค่าคะแนนที่ให้ 5
การมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นบ่อยครั้ง	ค่าคะแนนที่ให้ 4
การมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นบางครั้ง	ค่าคะแนนที่ให้ 3
การมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นนาน ๆ ครั้ง	ค่าคะแนนที่ให้ 2
การมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นไม่เคย	ค่าคะแนนที่ให้ 1

2. นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ยและส่วนคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. นำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้
ค่าเฉลี่ย เกณฑ์การแปลความ โดยใช้เกณฑ์ของเบส (Best, 1981, p. 82)

4.50-5.00	หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก
2.50-3.49	หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับน้อย
1.00-1.49	หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป เชนสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ
4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 ทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านอ่างกะปองโดยใช้สถิติ ตามลักษณะของตัวแปร คือ การทดสอบที (t -test) ในกรณีตัวแปรต้นสองตัว และการทดสอบเอฟ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

(One WayANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามตัวขึ้นไป และเมื่อ พบว่า มีความแตกต่าง จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ โดยมีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant difference: LSD)

4.4 วิเคราะห์และสรุปผลแบบสอบถามปลายเปิด การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง และข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียน บ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 118 คน นอกจากนั้นได้ใช้วิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) จาก ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูหัวหน้าฝ่ายบริหาร รวมทั้งหมด 5 ท่าน โดยผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอ ออกแบบ 5 ตอน ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด
3. ผลการเปรียบเทียบทัศนะของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด
4. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางในพัฒนาต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด
5. สรุปองค์ความรู้แนวทางต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

SD แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

p แทน ค่าความน่าจะเป็นของนัยสำคัญทางสถิติ

* แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง และเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) (Purposive sampling) ในปีการศึกษา 2559 จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 118 คน เป็นกลุ่มศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อวิเคราะห์สถานภาพ โดยแจกแจงความถี่และคำนวณ ค่าร้อยละ ได้ผลรายละเอียดในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ทำแบบทดสอบ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทำแบบทดสอบ ($n = 118$)	จำนวน ($n = 118$)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	34	28.80
หญิง	84	71.20
รวม	118	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	-	-
31-40	38	32.20
41-50	66	59.90
51 ปี ขึ้นไป	14	11.90
รวม	118	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	53	44.90
ปริญญาตรี	50	42.40
สูงกว่าปริญญาตรี	15	12.70
รวม	118	100.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทำแบบทดสอบ (n = 118)	จำนวน (n = 118)	ร้อยละ
อาชีพ		
รับราชการ	27	22.90
ธุรกิจส่วนตัว	25	21.20
เกษตรกร	34	28.80
รับจ้าง	32	27.10
นักเรียน/ นักศึกษา	-	-
อื่น ๆ	-	-
รวม	118	100.00
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	-	-
5,000-10,000 บาท	38	32.20
10,001-15,000 บาท	40	33.90
15,001-20,000 บาท	25	21.20
20,000 บาท ขึ้นไป	15	12.70
รวม	118	100.00

จากตารางที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิงเป็นจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 72.2 เมื่อพิจารณาถึงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามมีช่วงอายุระหว่าง 30-40 ปี มากที่สุด เป็นจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 59.9 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนนี้ มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นจำนวน 53 คน ร้อยละ 44.9 อาชีพส่วนใหญ่ เป็นเกษตรกร คิดเป็นจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 28.8 รายได้ของกลุ่มตัวอย่างส่วนมาก กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นจำนวน 40 คน ร้อยละ 33.9

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	<i>n</i> = 118		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ร่วมดำเนินงาน	3.24	0.99	ปานกลาง	1
2. ร่วมเสนอแนะความคิดเห็น	3.22	1.06	ปานกลาง	2
3. ร่วมตรวจสอบ	3.17	1.05	ปานกลาง	3
4. การสนับสนุนด้านงบประมาณ	3.05	0.96	ปานกลาง	4
5. การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	2.99	1.01	ปานกลาง	5
6. การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์	2.83	0.96	ปานกลาง	6
รวม	3.08	1.01	ปานกลาง	

จากตารางที่ 3 เมื่อมองในภาพรวมจะเห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมดำเนินงานการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งด้านนโยบาย การจัดการเรียนการสอน การรับรู้นโยบายของโรงเรียนและร่วมกิจกรรมของโรงเรียน การร่วมเสนอแนะความคิดเห็นการมีส่วนร่วมในการประชุมการเสนอแนะความคิดเห็น ผ่านการประชุมในโอกาสต่าง ๆ และทางเอกสาร ที่ออกโดยโรงเรียน และการร่วมตรวจสอบการมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียนการรับรู้ รับทราบ นโยบาย และซักถามข้อสงสัยในการดำเนินงานของโรงเรียน

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดของ การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียน บ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการร่วม ดำเนินงาน โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการร่วมดำเนินงาน	<i>n</i> = 118		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น	3.19	0.82	ปานกลาง	4
2. ร่วมวางแผนนโยบายในการจัดการศึกษา ร่วมกับโรงเรียน	3.25	0.94	ปานกลาง	2
3. ร่วมดำเนินงานในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน	3.09	1.00	ปานกลาง	5
4. มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียน	3.42	1.12	ปานกลาง	1
5. ร่วมดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ร่วมกับผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียน	3.25	1.09	ปานกลาง	3
รวม	3.24	0.99	ปานกลาง	

จากตาราง 4 เมื่อพิจารณา ด้านการร่วมดำเนินงาน พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายข้อ เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียน การร่วมวางแผน นโยบายในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน และร่วมดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ร่วมกับผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียน

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด ด้านการร่วมเสนอแนะความคิดเห็น โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการร่วมดำเนินงาน	<i>n</i> = 118		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. เข้าร่วมประชุมกับทางโรงเรียนในโอกาสต่าง ๆ	3.13	1.13	ปานกลาง	5
2. เสนอความคิดของท่านในการประชุม ของโรงเรียน	3.14	0.99	ปานกลาง	4
3. เสนอแนะแนวทางวิธีการในด้านการจัด การศึกษาที่ทางโรงเรียน	3.38	1.10	ปานกลาง	1
4. แสดงความคิดเห็นด้านการจัดการศึกษากับ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียน	3.28	1.00	ปานกลาง	2
5. ตอบรับเอกสารที่ทางโรงเรียนสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ปกครอง	3.20	1.09	ปานกลาง	3
รวม	3.22	1.06	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณา ด้านการร่วมเสนอแนะความคิดเห็น พบว่า โดยรวม และรายข้อของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการร่วมเสนอแนะความคิดเห็นเสนอแนะ แนวทางวิธีการในด้านการจัดการศึกษากับ ทางโรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการร่วมเสนอแนะความคิดเห็น ด้านการจัดการศึกษากับ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา ด้านการร่วมเสนอแนะความคิดเห็น โดยตอบรับเอกสารที่ทางโรงเรียนสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการร่วมตรวจสอบ โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการร่วมตรวจสอบ	<i>n</i> = 118		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ได้รับรู้ รับทราบ นโยบาย และการดำเนินงาน ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.12	1.11	ปานกลาง	4
2. ได้มีโอกาสซักถามข้อสงสัยในการดำเนินงาน ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.16	1.01	ปานกลาง	3
3. ได้มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ ในการตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน	3.19	0.97	ปานกลาง	2
4. ได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงาน ของโรงเรียน	3.29	1.12	ปานกลาง	1
5. ได้ซักถามข้อสงสัยในการดำเนินงานของโรงเรียน ด้านการจัดการศึกษา กับผู้บริหาร ครู และบุคลากร ในโรงเรียน	3.08	1.03	ปานกลาง	5
รวม	3.17	1.05	ปานกลาง	

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณา ด้านการร่วมตรวจสอบ พบว่า โดยรวมและรายข้อ ของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียน บ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านการร่วมตรวจสอบ การดำเนินงานของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการร่วม ตรวจสอบการเป็นคณะกรรมการในการตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน และการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการร่วมตรวจสอบ ซักถามข้อสงสัยในการดำเนินงาน ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอังกะปอง สำนักงานเขตพื้นที่ ประถมศึกษาตราด ด้านการสนับสนุนด้านงบประมาณ โดยรวมและรายข้อ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการสนับสนุนด้านงบประมาณ	<i>n</i> = 118		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ได้ร่วมสนับสนุนงบประมาณให้กับ โรงเรียน ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.17	1.07	ปานกลาง	1
2. ได้ร่วมบริจาคทุนการศึกษาให้กับนักเรียนในโรงเรียน	2.97	0.92	ปานกลาง	3
3. ได้ร่วมสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรม ในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ให้กับทางโรงเรียน	3.01	0.90	ปานกลาง	2
รวม	3.05	0.96	ปานกลาง	

จากตาราง 7 เมื่อพิจารณา ด้านการร่วมสนับสนุนงบประมาณ พบว่า โดยรวมและรายข้อของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอังกะปอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษตราด เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการสนับสนุนด้านงบประมาณ ให้กับโรงเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการสนับสนุน ด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรม ในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ให้กับทางโรงเรียน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการสนับสนุนด้านงบประมาณบริจาคทุนการศึกษาให้กับนักเรียนในโรงเรียน

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยรวม และรายข้อ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	<i>n</i> = 118		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ได้ร่วมสนับสนุนให้เกิดแหล่งเรียนในชุมชนของท่าน	3.03	1.10	ปานกลาง	1
2. ได้ร่วมบริหารจัดการจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ของท่าน	2.95	1.02	ปานกลาง	3
3. ได้ร่วมสนับสนุนให้เกิดการใช้แหล่งเรียนรู้ภายใน ชุมชน เพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาความรู้ให้แก่เยาวชน	3.01	0.93	ปานกลาง	2
รวม	2.99	1.01	ปานกลาง	

จากตารางที่ 8 เมื่อพิจารณา ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน พบว่า โดยรวมและรายข้อ ของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียน บ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ร่วมสนับสนุนให้เกิดแหล่งเรียนในชุมชนของท่าน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการ การจัดการศึกษา ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสนับสนุนให้เกิดการใช้แหล่งเรียนรู้ภายใน ชุมชน เพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาความรู้ให้แก่เยาวชน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการ การศึกษาด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนร่วมบริหารจัดการจัดการ แหล่งเรียนรู้ในชุมชนของท่าน

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด ด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ โดยรวม และรายข้อ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์	<i>n</i> = 118		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. ได้ร่วมสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ที่ท่านมีให้ เพื่อการจัดการศึกษาโรงเรียน	2.93	0.96	ปานกลาง	1
2. ได้ร่วมสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ที่ท่านมีให้เพื่อจัด กิจกรรม ในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ให้กับทางโรงเรียน	2.86	0.93	ปานกลาง	2
3. ได้ร่วมสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ ที่โรงเรียนมีความ ขาดแคลน หรือวัสดุ อุปกรณ์ที่มีส่วนช่วยให้ การส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ	2.70	0.99	ปานกลาง	3
รวม	2.83	0.96	ปานกลาง	

จากตารางที่ 9 เมื่อพิจารณาด้านการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ พบว่า โดยรวมและรายข้อ ของผู้ปกครองมีส่วนร่วมการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียน บ้านอ่างกะปอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ท่านมีให้เพื่อการจัดการศึกษาโรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่ท่านมีให้เพื่อจัดกิจกรรมในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ให้กับทางโรงเรียน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่โรงเรียน มีความขาดแคลน หรือวัสดุ อุปกรณ์ที่มีส่วนช่วยให้การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ

ตารางที่ 10 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัด การศึกษาและส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน	เพศชาย (n = 34)		ระดับ	อันดับ	เพศหญิง (n = 84)		ระดับ	อันดับ
	\bar{X}	SD			\bar{X}	SD		
	1. การร่วมดำเนินงาน	3.35	0.96	ปานกลาง	1	3.19	1.00	ปานกลาง
2. การร่วมเสนอแนะ ความคิดเห็น	3.41	1.14	ปานกลาง	2	3.15	1.02	ปานกลาง	2
3. การร่วมตรวจสอบ	3.31	1.07	ปานกลาง	3	3.11	1.03	ปานกลาง	3
4. การสนับสนุนงบประมาณ	3.16	1.09	ปานกลาง	5	3.06	0.90	ปานกลาง	4
5. การใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน	3.19	0.99	ปานกลาง	4	2.91	1.02	ปานกลาง	5
6. การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์	3.10	1.00	ปานกลาง	6	2.72	0.92	ปานกลาง	6
รวม	3.25	1.04	ปานกลาง		3.02	0.98	ปานกลาง	

จากตารางที่ 10 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ปกครองเพศชาย มีส่วนร่วมเรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมดำเนินงาน การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น และการร่วมตรวจสอบ ผู้ปกครองเพศหญิง มีส่วนร่วมเรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมดำเนินงาน การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น และการร่วมตรวจสอบ

ตารางที่ 11 การแสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน	<i>n</i> = 118				<i>t</i>	<i>p</i>
	\bar{X}	<i>SD</i>	\bar{X}	<i>SD</i>		
1. การร่วมดำเนินงาน	3.35	0.95	3.19	1.00	0.70	.42
2. การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น	3.41	1.14	3.15	1.02	1.20	.30
3. การร่วมตรวจสอบ	3.31	1.07	3.13	1.03	1.10	.28
4. การสนับสนุนงบประมาณ	3.16	1.09	3.06	0.90	0.52	.50
5. การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	3.19	0.99	2.91	1.01	1.38	.22
6. การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์	3.10	1.00	2.72	0.92	2.04	.12
รวมทั้งหมด	3.25	1.04	3.02	0.98	1.14	.31

จากตารางที่ 11 พบว่า การแสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง
สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตาม อายุ

การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัด การศึกษา (n = 118)	น้อยกว่า 30 ปี				31-40 ปี				41-50 ปี				มากกว่า 50 ปี			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ร่วมดำเนินงาน	3.24	0.64	ปาน กลาง	1	3.23	0.64	ปาน กลาง	1	3.20	0.61	ปาน กลาง	2	3.10	0.33	ปาน กลาง	2
2. ร่วมเสนอแนะ ความคิดเห็น	3.22	0.67	ปาน กลาง	2	3.22	0.67	ปาน กลาง	2	3.24	0.67	ปาน กลาง	1	3.07	0.52	ปาน กลาง	3
3. ร่วมตรวจสอบ	3.16	0.63	ปาน กลาง	3	3.16	0.63	ปาน กลาง	3	3.18	0.61	ปาน กลาง	3	3.21	0.40	ปาน กลาง	1
4. สนับสนุนงบประมาณ	3.09	0.63	ปาน กลาง	4	3.08	0.63	ปาน กลาง	4	3.13	0.64	ปาน กลาง	4	3.02	0.61	ปาน กลาง	5
5. ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ในชุมชน	2.99	0.69	น้อย	5	2.99	0.70	น้อย	5	3.08	0.67	ปาน กลาง	5	3.06	0.68	ปาน กลาง	4
6. สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์	2.83	0.69	น้อย	6	2.83	0.69	น้อย	6	2.82	0.64	น้อย	6	2.76	0.57	น้อย	6

จากตารางที่ 12 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีส่วนร่วมเรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมดำเนินงาน การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น และการร่วมตรวจสอบ ผู้ปกครองที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีส่วนร่วมเรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมดำเนินงาน การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น และการร่วมตรวจสอบ ผู้ปกครองที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีส่วนร่วมเรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น การร่วมดำเนินงาน และการร่วมตรวจสอบ ผู้ปกครองที่มีมากกว่า 50 ปี ส่วนร่วมเรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมตรวจสอบ การร่วมดำเนินงาน และการร่วมเสนอแนะความคิดเห็น

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียน บ้านอ่างกะป่อง (<i>n</i> = 118)	แหล่ง ความแปรปรวน	ss	df	MS	F	p
1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง ด้านการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	0.57	3	0.19	0.45	0.72
	ภายในกลุ่ม	48.43	114	0.43		
	รวม	49.01	117			
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง ด้านการเสนอแนะความคิดเห็น	ระหว่างกลุ่ม	0.57	3	0.19	0.41	0.74
	ภายในกลุ่ม	52.46	114	0.46		
	รวม	53.03	117			

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียน บ้านอ่างกะป่อง (<i>n</i> = 118)	แหล่ง ความแปรปรวน	<i>ss</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง ด้านการร่วมตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	0.15	3	0.05	0.12	0.95
	ภายในกลุ่ม	47.07	114	0.41		
	รวม	47.22	117			
4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง ด้านการสนับสนุน ด้านงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	0.69	3	0.23	0.57	0.64
	ภายในกลุ่ม	46.12	114	0.41		
	รวม	46.81	117			
5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	1.91	3	0.64	1.32	0.27
	ภายในกลุ่ม	55.09	114	0.48		
	รวม	57.00	117			

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง (<i>n</i> = 118)	แหล่ง	<i>ss</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
	ความแปรปรวน					
6. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง ด้านการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.106	3	0.04	0.07	.98
	ภายในกลุ่ม	55.838	114	0.49		
	รวม	55.944	117			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	0.224	3	0.08	0.26	.85
	ภายในกลุ่ม	32.161	114	0.28		
	รวม	32.385	117			

จากตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาดรชด จำแนกตามอายุ พบว่า โดยรวมอายุไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จึงสรุปได้ว่าต้องปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 14 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง
สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามระดับการศึกษา

แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา (<i>n</i> = 118)	ต่ำกว่าปริญญาตรี				ปริญญาตรี				สูงกว่าปริญญาตรี			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. การร่วมดำเนินงาน	2.93	0.53	น้อย	1	3.50	0.62	ปานกลาง	1	3.82	0.68	ปานกลาง	1
2. การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น	2.91	0.58	น้อย	3	3.48	0.64	ปานกลาง	2	3.64	0.85	ปานกลาง	3
3. การร่วมตรวจสอบ	2.92	0.60	น้อย	2	3.36	0.60	ปานกลาง	3	3.65	0.49	ปานกลาง	2
4. การสนับสนุนงบประมาณ	2.87	0.60	น้อย	4	3.26	0.60	ปานกลาง	4	3.35	0.53	ปานกลาง	4
5. การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	2.76	0.74	น้อย	5	3.18	0.60	ปานกลาง	5	3.48	0.65	ปานกลาง	5
6. การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์	2.45	0.61	น้อย	6	3.13	0.60	น้อย	6	3.20	0.75	น้อย	6

จากตารางที่ 14 เมื่อพิจารณา การจำแนกตามระดับการศึกษา เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมเรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมดำเนินงาน การร่วมตรวจสอบ และการร่วมเสนอแนะความคิดเห็น ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีส่วนร่วมเรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมดำเนินงาน การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น และการร่วมตรวจสอบ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วม เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมดำเนินงาน การร่วมตรวจสอบ และการร่วมเสนอแนะความคิดเห็น

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง ด้านการร่วมตรวจสอบ (n = 118)						
	แหล่ง	ss	df	MS	F	p
1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง ด้านการร่วมดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	11.91	2	5.96	18.46*	.00
	ภายในกลุ่ม	37.10	115	0.32		
	รวม	49.01	117			
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง ด้านการเสนอแนะความคิดเห็น	ระหว่างกลุ่ม	9.75	2	4.88	12.96*	.00*
	ภายในกลุ่ม	43.28	115	0.37		
	รวม	53.03	117			

ตารางที่ 15 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง ด้านการร่วมตรวจสอบ (<i>n</i> = 118)		แหล่งความ แปรปรวน	<i>ss</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียน บ้านอ่างกะป่อง ด้านการ ร่วมตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	7.40	2	3.70	10.68*	.00	
	ภายในกลุ่ม	39.83	115	0.34			
	รวม	47.22	117	0.35			
4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียน บ้านอ่างกะป่อง ด้านการ สนับสนุนงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	4.65	2	2.33	0.34*	.00	
	ภายในกลุ่ม	42.16	115	0.37			
	รวม	46.81	117				
5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียน บ้านอ่างกะป่อง ด้านการใช้ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	6.89	2	3.45	7.91*	.00	
	ภายในกลุ่ม	50.11	115	0.44			
	รวม	57.00	117				
6. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียน บ้านอ่างกะป่อง ด้านการ สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	13.55	2	6.77	18.37*	.00	
	ภายในกลุ่ม	42.40	115	0.37			
	รวม	55.94	117				
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	8.50	2	4.25	20.46*	.00	
	ภายในกลุ่ม	23.89	115	0.21			
	รวม	32.39	117				

* $p < .05$

จากตารางที่ 15 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง แยกตามระดับการศึกษา โดยรวมพบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันโดยภาพรวม ในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยในภาพรวม จากการวิเคราะห์รายด้าน พบว่า ในทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธี LSD ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญ (LSD) จำแนกระดับการศึกษา โดยภาพรวม

ระดับการศึกษา (n = 118)	\bar{X}	ต่ำกว่าปริญญาตรี 2.80	ปริญญาตรี 3.26	สูงกว่าปริญญาตรี 3.52
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2.80	-	0.00	0.05
ปริญญาตรี	3.26	-	-	0.00
สูงกว่าปริญญาตรี	3.52	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 16 การเปรียบเทียบความการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง แยกตามระดับการศึกษาเป็นรายคู่ พบว่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติระหว่างระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่ำกว่าปริญญาตรีกับระดับปริญญาตรี เท่ากับ 0.00 ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี กับระดับสูงกว่าปริญญาตรี เท่ากับ 0.05 ซึ่งน้อยกว่า .05 หมายความว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นของผู้ปกครองมีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 17 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามอาชีพ

แสดงการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา (<i>n</i> = 118)	ข้าราชการ				ธุรกิจส่วนตัว				เกษตรกร				รับจ้าง			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. การร่วม ดำเนินงาน	3.84	0.569	ปาน กลาง	1	3.06	0.555	ปาน กลาง	2	2.98	0.557	น้อย	3	3.15	0.527	ปาน กลาง	1
2. การร่วมเสนอแนะ ความคิดเห็น	3.78	0.656	ปาน กลาง	2	3.07	0.586	ปาน กลาง	1	3.03	0.584	ปาน กลาง	1	3.13	0.526	ปาน กลาง	2
3. การร่วมตรวจสอบ	3.67	0.565	ปาน กลาง	3	3.01	0.575	ปาน กลาง	3	3.01	0.566	ปาน กลาง	2	3.10	0.518	ปาน กลาง	3
4. การสนับสนุน งบประมาณ	3.40	0.587	ปาน กลาง	5	2.99	0.617	น้อย	4	2.96	0.567	น้อย	4	2.90	0.537	น้อย	4
5. การใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน	3.44	0.531	ปาน กลาง	4	2.86	0.688	น้อย	5	2.84	0.689	น้อย	5	2.75	0.622	น้อย	5
6. การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์	3.34	0.558	ปาน กลาง	6	2.68	0.655	น้อย	6	2.63	0.621	น้อย	6	2.62	0.72	น้อย	6

จากตารางที่ 17 เมื่อพิจารณาการจำแนกตามอาชีพ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด พบว่า ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการมีส่วนร่วมเรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมดำเนินการ การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น และการร่วมตรวจสอบ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมเรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น การร่วมดำเนินการ และการร่วมตรวจสอบ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกร มีส่วนร่วมเรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น การร่วมตรวจสอบ และการร่วมดำเนินการ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับจ้าง มีส่วนร่วมเรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมดำเนินการ การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น และการร่วมตรวจสอบ

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามอาชีพ โดยรวม

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง (n = 118)	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	p
1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง ด้านการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	15.699	3	5.233	17.911	0.000*
	ภายในกลุ่ม	33.306	114	0.292		
	รวม	49.005	117			
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง ด้านการเสนอแนะความคิดเห็น	ระหว่างกลุ่ม	11.690	3	3.897	10.745	0.000*
	ภายในกลุ่ม	41.343	114	0.363		
	รวม	53.033	117			

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง (<i>n</i> = 118)	แหล่งความ แปรปรวน	<i>ss</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง ด้านการร่วมตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	9.516	3	3.172	9.590	0.000*
	ภายในกลุ่ม	37.708	114	0.331		
	รวม	47.224	117			
4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง ด้านการสนับสนุน ด้านงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3.972	3	1.324	3.523	0.017*
	ภายในกลุ่ม	42.842	114	0.376		
	รวม	46.814	117	5.233		
5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียน บ้านอ่างกะปอง ด้านการใช้ แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	7.653	3	2.551	5.893	0.001*
	ภายในกลุ่ม	49.347	114	0.433		
	รวม	56.999	117			
6. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง ด้านการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	9.794	3	3.265	8.064	0.000*
	ภายในกลุ่ม	46.151	114	0.405		
	รวม	55.944	117			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	8.793	3	2.931	14.164	0.000*
	ภายในกลุ่ม	23.591	114	0.207		
	รวม	32.385	117			

จากตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามอาชีพ โดยรวม พบว่า อาชีพที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง ทั้งรายด้านและภาพรวมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จึงสรุปได้ว่ายอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 19 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญ (LSD) จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวม

ระดับการศึกษา		รับจ้าง	ธุรกิจส่วนตัว	เกษตร	ข้าราชการ
(n = 118)	\bar{X}	2.94	3.03	2.94	3.58
รับจ้าง	2.94	-	0.43	0.58	0.000*
ธุรกิจส่วนตัว	3.03		-	0.16	0.000*
เกษตร	2.94			-	0.000*
ข้าราชการ	3.58				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 19 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง แยกตามอาชีพ เป็นรายคู่ พบว่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติระหว่างผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง กับผู้ปกครองที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว เท่ากับ 0.43 ผู้ปกครองที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว กับผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตร เท่ากับ 0.16 และผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตร กับผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ เท่ากับ .00 ซึ่งน้อยกว่า .05 หมายความว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 20 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามรายได้

แสดงการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา (n = 118)	5,000-10,000 บาท				10,000-15,000 บาท				15,000-20,000 บาท				20,000 บาท ขึ้นไป			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. การร่วมดำเนินงาน	2.88	0.491	น้อย	2	3.40	0.647	ปาน กลาง	1	3.71	0.558	ปาน กลาง	1	3.85	0.652	ปาน กลาง	1
2. การร่วมเสนอแนะ ความคิดเห็น	2.87	0.628	น้อย	3	3.39	0.632	ปาน กลาง	2	3.57	0.681	ปาน กลาง	2	3.81	0.702	ปาน กลาง	2
3. การร่วมตรวจสอบ	2.89	0.635	น้อย	1	3.29	0.597	ปาน กลาง	3	3.41	0.685	ปาน กลาง	3	3.62	0.549	ปาน กลาง	3
4. การสนับสนุน งบประมาณ	2.80	0.673	น้อย	4	3.22	0.568	ปาน กลาง	4	3.26	0.618	ปาน กลาง	5	3.43	0.572	ปาน กลาง	6
5. การใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน	2.67	0.807	น้อย	5	3.15	0.585	ปาน กลาง	5	3.34	0.541	ปาน กลาง	4	3.48	0.589	ปาน กลาง	4

ตารางที่ 20 (ต่อ)

แสดงการเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา (n = 118)	5,000-10,000 บาท				10,000-15,000 บาท				15,000-20,000 บาท				20,000 บาท ขึ้นไป			
	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
6. การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์	2.50	0.637	น้อย	6	2.98	0.665	น้อย	6	3.15	0.626	ปาน กลาง	6	3.44	0.558	ปาน กลาง	5

จากตารางที่ 20 เมื่อพิจารณา จำแนกตามรายได้ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงาน เขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ ระหว่าง 5,000-10,000 บาท เรียงตามอันดับ จากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมตรวจสอบ การร่วมดำเนินการ และการร่วมเสนอแนะ ความคิดเห็นผู้ปกครองที่มีรายได้ ระหว่าง 10,000-15,000 บาท เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมดำเนินการ การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น และการร่วมตรวจสอบ ผู้ปกครองที่มีรายได้ ระหว่าง 15,000-20,000 บาท เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมดำเนินการ การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น และ การร่วมตรวจสอบ ผู้ปกครองที่มีรายได้ 20,000 บาท ขึ้นไป เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมดำเนินการ การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น และการร่วมตรวจสอบ

ตารางที่ 21 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริม
การเรียนรู้ของ ผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด
จำแนกตามรายได้โดยรวม

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง (<i>n</i> = 118)		แหล่งความ แปรปรวน	<i>ss</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียน บ้านอ่างกะปอง ด้านการ ดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	14.937	3	4.979	16.661	0.000*	
	ภายในกลุ่ม	34.068	114	0.299			
	รวม	49.005	117				
2. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง ด้านการเสนอแนะความคิดเห็น	ระหว่างกลุ่ม	10.736	3	3.579	9.645	0.000*	
	ภายในกลุ่ม	42.297	114	0.371			
	รวม	53.033	117				
3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง ด้านการร่วมตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	6.355	3	2.118	5.909	0.001*	
	ภายในกลุ่ม	40.870	114	0.359			
	รวม	47.224	117				
4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง ด้านการสนับสนุน ด้านงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	5.398	3	1.799	4.953	0.003*	
	ภายในกลุ่ม	41.415	114	0.363			
	รวม	46.814	117				

ตารางที่ 21 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง (<i>n</i> = 118)	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	p
5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	9.261	3	3.087	7.372	0.000*
	ภายในกลุ่ม	47.738	114	0.419		
	รวม	56.999	117			
6. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา และส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง ด้านการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	10.204	3	3.401	8.477	0.000*
	ภายในกลุ่ม	45.741	114	0.401		
	รวม	55.944	117			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	8.853	3	2.951	14.297	0.000*
	ภายในกลุ่ม	23.532	114	0.206		
	รวม	32.385	117			

* $p = .05$

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามรายได้โดยรวม พบว่า รายได้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปองทั้ง รายด้านและภาพรวมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จึงสรุปได้ว่ายอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 22 แสดงความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญ (LSD) จำแนกตามรายได้โดยภาพรวม

รายได้ (n=118)	\bar{X}	5,000-10,000 บาท	10,000-15,000 บาท	15,000-20,000 บาท	20,000 บาท ขึ้นไป
		2.77	3.07	3.29	3.61
5,000-10,000 บาท	2.77	-	0.004	0.000	0.000
10,000-15,000	3.07		-	0.065	0.000
15,000-20,000 บาท	3.29			-	0.033
20,000 บาท ขึ้นไป	3.61				-

* $p < .05$

จากตารางที่ 22 เมื่อพิจารณา การจำแนกตามอาชีพ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด พบว่า ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับราชการมีส่วนร่วมเรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมดำเนินการ การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น และการร่วมตรวจสอบ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีส่วนร่วมเรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น การร่วมดำเนินการ และการร่วมตรวจสอบ ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพเกษตรกร มีส่วนร่วมเรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น การร่วมตรวจสอบ และการร่วมดำเนินงาน ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพรับจ้าง มีส่วนร่วมเรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมดำเนินการ การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น และการร่วมตรวจสอบ

ตารางที่ 23 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามอาชีพ โดยรวม

การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัด การศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	p
1. การดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	15.69	3	5.23	17.91	.000*
	ภายในกลุ่ม	33.30	114	0.29		
	รวม	49.00	117			
2. การเสนอแนะ ความคิดเห็น	ระหว่างกลุ่ม	11.69	3	3.89	10.74	.000*
	ภายในกลุ่ม	41.34	114	0.36		
	รวม	53.03	117			
3. การร่วมตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	9.51	3	3.17	9.59	.000*
	ภายในกลุ่ม	37.70	114	0.33		
	รวม	47.22	117			
4. การสนับสนุน ด้านงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	3.97	3	1.32	3.52	.017*
	ภายในกลุ่ม	42.84	114	0.37		
	รวม	46.81	117	5.23		

ตารางที่ 23 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัด การศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	<i>ss</i>	<i>df</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
5. การใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	7.65	3	2.55	5.89	.001*
	ภายในกลุ่ม	49.34	114	0.43		
	รวม	56.99	117			
6. การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	9.79	3	3.26	8.06	.000*
	ภายในกลุ่ม	46.15	114	0.40		
	รวม	55.94	117			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	8.79	3	2.93	14.16	.000*
	ภายในกลุ่ม	23.59	114	0.20		
	รวม	32.38	117			

จากตารางที่ 23 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง แยกตามระดับการศึกษาโดยรวม พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธี LSD ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการร่วมดำเนินงาน

อาชีพ	\bar{X}	ข้าราชการ	ธุรกิจส่วนตัว	เกษตรกร	รับจ้าง
		3.84	3.06	2.98	3.15
ข้าราชการ	3.84		0.78	0.08	0.17
ธุรกิจส่วนตัว	3.06			0.7	0.09
เกษตรกร	2.98				0.16
รับจ้าง	3.15				

จากตารางที่ 24 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่า ผู้ปกครองอาชีพข้าราชการมีส่วนร่วมด้านการร่วมดำเนินงานแตกต่างจากผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ โดยพบว่า ผู้ปกครองอาชีพข้าราชการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานมากกว่าผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการร่วมเสนอแนะความคิดเห็น

อาชีพ	\bar{X}	ข้าราชการ	ธุรกิจส่วนตัว	เกษตรกร	รับจ้าง
		3.78	3.07	3.03	3.13
ข้าราชการ	3.78		0.71	0.04	-0.1
ธุรกิจส่วนตัว	3.07			0.67	-0.06
เกษตรกร	3.03				0.73
รับจ้าง	3.13				

จากตารางที่ 25 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่า ผู้ปกครองอาชีพข้าราชการมีส่วนร่วมด้านการร่วมเสนอแนะความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ โดยพบว่า ผู้ปกครองอาชีพข้าราชการมีส่วนร่วมด้านการร่วมเสนอแนะความคิดเห็นมากกว่าผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการร่วมตรวจสอบ

อาชีพ	\bar{X}	ข้าราชการ	ธุรกิจส่วนตัว	เกษตรกร	รับจ้าง
		3.67	3.01	3.01	3.10
ข้าราชการ	3.67		0.66	0.00	-0.09
ธุรกิจส่วนตัว	3.01			0.66	0.09
เกษตรกร	3.01				0.57
รับจ้าง	3.10				

$p < .05$

จากตารางที่ 26 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่า ผู้ปกครองอาชีพข้าราชการมีส่วนร่วมด้านการร่วมตรวจสอบแตกต่างจากผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ โดยพบว่า ผู้ปกครองอาชีพข้าราชการมีส่วนร่วมด้านการร่วมตรวจสอบมากกว่าผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ

ตารางที่ 27 เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการร่วมสนับสนุนงบประมาณ

อาชีพ	\bar{X}	ข้าราชการ	ธุรกิจส่วนตัว	เกษตรกร	รับจ้าง
		3.40	2.99	2.96	2.90
ข้าราชการ	3.40		0.41	0.03	0.06
ธุรกิจส่วนตัว	2.99			0.38	-0.03
เกษตรกร	2.96				0.41
รับจ้าง	2.90				

$p < .05$

จากตารางที่ 27 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่า ผู้ปกครองอาชีพข้าราชการมีส่วนร่วมด้านการร่วมสนับสนุนงบประมาณแตกต่างจากผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ โดยพบว่า ผู้ปกครองอาชีพข้าราชการมีส่วนร่วมด้านการร่วมสนับสนุนงบประมาณมากกว่าผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ

ตารางที่ 28 เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้
ในชุมชน

อาชีพ	\bar{X}	ข้าราชการ	ธุรกิจส่วนตัว	เกษตรกร	รับจ้าง
		3.44	2.86	2.84	2.75
ข้าราชการ	3.44		0.58	0.02	0.09
ธุรกิจส่วนตัว	2.86			0.56	-0.07
เกษตรกร	2.84				0.63
รับจ้าง	2.75				

$p < .05$

จากตารางที่ 28 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการ
ทดสอบ LSD พบว่า ผู้ปกครองอาชีพข้าราชการมีส่วนร่วมด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน
แตกต่างจากผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ โดยพบว่า ผู้ปกครองอาชีพข้าราชการมีส่วนร่วมด้านการใช้
แหล่งเรียนรู้ในชุมชนมากกว่าผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ

ตารางที่ 29 เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการสนับสนุนวัสดุ
อุปกรณ์

อาชีพ	\bar{X}	ข้าราชการ	ธุรกิจส่วนตัว	เกษตรกร	รับจ้าง
		3.34	2.68	2.63	2.62
ข้าราชการ	3.34		0.66	0.05	0.01
ธุรกิจส่วนตัว	2.68			0.61	0.04
เกษตรกร	2.63				0.57
รับจ้าง	2.62				

$p < .05$

จากตารางที่ 29 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธี
การทดสอบของ LSD พบว่า ผู้ปกครองอาชีพข้าราชการมีส่วนร่วมด้านสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์
แตกต่างจากผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ โดยพบว่า ผู้ปกครองอาชีพข้าราชการมีส่วนร่วม
ด้านสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์มากกว่าผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ

ตารางที่ 30 แสดงการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามรายได้

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา (n = 118)	5,000-10,000 บาท				10,000-15,000 บาท				15,000-20,000 บาท				20,000 บาท ขึ้นไป			
	n = 38				n = 40				n = 25				n = 15			
	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ	\bar{X}	SD	ระดับ	อันดับ
1. ร่วมดำเนินงาน	2.88	0.49	น้อย	2	3.40	0.64	ปานกลาง	1	3.71	0.55	ปานกลาง	1	3.85	0.65	ปานกลาง	1
2. ร่วมเสนอแนะความคิดเห็น	2.87	0.62	น้อย	3	3.39	0.63	ปานกลาง	2	3.57	0.68	ปานกลาง	2	3.81	0.70	ปานกลาง	2
3. ร่วมตรวจสอบ	2.89	0.63	น้อย	1	3.29	0.59	ปานกลาง	3	3.41	0.68	ปานกลาง	3	3.62	0.54	ปานกลาง	3
4. สนับสนุนงบประมาณ	2.80	0.67	น้อย	4	3.22	.56	ปานกลาง	4	3.26	0.61	ปานกลาง	5	3.43	0.57	ปานกลาง	6
5. ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน	2.67	0.80	น้อย	5	3.15	.58	ปานกลาง	5	3.34	0.54	ปานกลาง	4	3.48	0.58	ปานกลาง	4
6. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์	2.50	0.63	น้อย	6	2.98	.66	น้อย	6	3.15	0.62	ปานกลาง	6	3.44	0.55	ปานกลาง	5

จากตารางที่ 30 เมื่อพิจารณา จำแนกตามรายได้ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ ระหว่าง 5,000-10,000 บาท เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมตรวจสอบ การร่วมดำเนินการ และการร่วมเสนอแนะความคิดเห็น ผู้ปกครองที่มีรายได้ ระหว่าง 10,000-15,000 บาท เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมดำเนินการ การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น และการร่วมตรวจสอบ ผู้ปกครองที่มีรายได้ ระหว่าง 15,000-20,000 บาท เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมดำเนินการ การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น และการร่วมตรวจสอบ ผู้ปกครองที่มีรายได้ 20,000 บาท ขึ้นไป เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การร่วมดำเนินการ การร่วมเสนอแนะความคิดเห็น และการร่วมตรวจสอบ

ตารางที่ 31 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริม
การเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด
จำแนกตามรายได้ โดยรวม

การมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	ss	df	MS	F	p
1. การดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	14.93	3	4.97	16.66	.000*
	ภายในกลุ่ม	34.06	114	0.29		
	รวม	49.00	117			
2. การเสนอแนะ ความคิดเห็น	ระหว่างกลุ่ม	10.73	3	3.57	9.64	.000*
	ภายในกลุ่ม	42.29	114	0.37		
	รวม	53.03	117			
3. การร่วมตรวจสอบ	ระหว่างกลุ่ม	6.35	3	2.11	5.90	.001*
	ภายในกลุ่ม	40.87	114	0.35		
	รวม	47.22	117			
4. การสนับสนุน ด้านงบประมาณ	ระหว่างกลุ่ม	5.39	3	1.79	4.95	.000*
	ภายในกลุ่ม	41.41	114	0.36		
	รวม	46.81	117			
5. การใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	9.26	3	3.08	7.37	.000*
	ภายในกลุ่ม	47.73	114	0.41		
	รวม	56.99	117			
6. การสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	10.20	3	3.40	8.47	.000*
	ภายในกลุ่ม	45.74	114	0.40		
	รวม	55.94	117			
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	8.85	3	2.95	14.29	.000*
	ภายในกลุ่ม	23.53	114	0.20		
	รวม	32.38	117			

* $p > .05$

จากตารางที่ 31 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด จำแนกตามรายได้โดยรวม พบว่ารายได้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องทั้ง รายด้าน และภาพรวมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จึงสรุปได้ว่ายอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากตารางที่ 31 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่า ผู้ปกครองอาชีพข้าราชการมีส่วนร่วมด้านการร่วมดำเนินงานแตกต่างจากผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ โดยพบว่า ผู้ปกครองอาชีพข้าราชการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานมากกว่าผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ

ตารางที่ 32 เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการร่วมดำเนินงาน

รายได้	\bar{X}	5,000-10,000	10,000-15,000	15,000-20,000	20,000 ขึ้นไป
		2.88	3.40	3.71	3.85
5,000-10,000	2.88		-0.52	-0.31	-0.14
10,000-15,000	3.40			0.21	0.17
15,000-20,000	3.71				0.04
20,000 ขึ้นไป	3.85				

จากตารางที่ 32 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD ของผู้ปกครองที่มีรายได้ 20,000 บาท ขึ้นไปมีส่วนร่วมด้านการร่วมดำเนินงานแตกต่างจากผู้ปกครองอาชีพอื่นๆ พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ 20,000 บาท ขึ้นไปมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานมากกว่า

ตารางที่ 32 เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการร่วมเสนอแนะความคิดเห็น

รายได้	\bar{X}	5,000-10,000	10,000-15,000	15,000-20,000	20,000 ขึ้นไป
		2.87	3.39	3.57	3.81
5,000-10,000	2.87		-0.52	-0.18	-0.24
10,000-15,000	3.39			0.34	0.06
15,000-20,000	3.57				0.28
20,000 ขึ้นไป	3.81				

จากตารางที่ 32 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ 20,000 บาท ขึ้นไปมีส่วนร่วมด้านการร่วมเสนอแนะความคิดเห็นแตกต่างจากผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ โดยพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ 20,000 บาท ขึ้นไป มีส่วนร่วมด้านการร่วมเสนอแนะความคิดเห็นมากกว่าผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ

ตารางที่ 33 เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการร่วมตรวจสอบ

รายได้	\bar{X}	5,000-10,000	10,000-15,000	15,000-20,000	20,000 ขึ้นไป
		2.89	3.29	3.41	3.62
5,000-10,000	2.87		-0.4	-0.12	-0.21
10,000-15,000	3.39			0.28	0.09
15,000-20,000	3.57				0.19
20,000 ขึ้นไป	3.81				

จากตารางที่ 33 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ 20,000 บาท ขึ้นไป มีส่วนร่วมด้านการร่วมตรวจสอบแตกต่างจากผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ โดยพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ 20,000 บาท ขึ้นไปมีส่วนร่วมด้านการร่วมตรวจสอบมากกว่าผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ

ตารางที่ 34 เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการร่วมสนับสนุนงบประมาณ

รายได้	\bar{X}	5,000-10,000	10,000-15,000	15,000-20,000	20,000 ขึ้นไป
		2.80	3.22	3.26	3.43
5,000-10,000	2.80		-0.42	-0.04	-0.17
10,000-15,000	3.22			0.38	0.13
15,000-20,000	3.26				0.25
20,000 ขึ้นไป	3.43				

จากตาราง 34 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ 20,000 บาท ขึ้นไปมีส่วนร่วมด้านการร่วมสนับสนุนงบประมาณแตกต่างจากผู้ปกครองอาชีพอื่นๆ โดยพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ 20,000 บาท ขึ้นไปมีส่วนร่วมด้านการร่วมสนับสนุนงบประมาณมากกว่าผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ

ตารางที่ 35 เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้
ในชุมชน

รายได้	\bar{X}	5,000-10,000	10,000-15,000	15,000-20,000	20,000 ขึ้นไป
		2.67	3.15	3.34	3.48
5,000-10,000	2.67		-0.48	-0.19	-0.14
10,000-15,000	3.15			0.29	0.05
15,000-20,000	3.34				0.24
20,000 ขึ้นไป	3.48				

จากตารางที่ 35 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธีการ
ทดสอบของ LSD พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ 20,000 บาท ขึ้นไป มีส่วนร่วมด้านการใช้
แหล่งเรียนรู้ในชุมชนแตกต่างจากผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ โดยพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้
20,000 บาท ขึ้นไป มีส่วนร่วมด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนมากกว่าผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ

ตารางที่ 36 เปรียบเทียบรายคู่ (LSD) ของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ด้านการสนับสนุน
วัสดุ อุปกรณ์

รายได้	\bar{X}	5,000-10,000	10,000-15,000	15,000-20,000	20,000 ขึ้นไป
		2.50	2.98	3.15	3.44
5,000-10,000	2.50		-0.48	-0.17	-0.29
10,000-15,000	2.98			0.31	0.12
15,000-20,000	3.15				0.19
20,000 ขึ้นไป	3.44				

จากตารางที่ 36 เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธี
การทดสอบของ LSD พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ 20,000 บาท ขึ้นไป มีส่วนร่วมด้านการสนับสนุน
วัสดุ อุปกรณ์แตกต่างจากผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ โดยพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้ 20,000 บาท ขึ้นไป
มีส่วนร่วมด้านการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์มากกว่าผู้ปกครองอาชีพอื่น ๆ

ตารางที่ 37 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง

1. การแสดงความคิดเห็นปัญหา และ อุปสรรคการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในด้านการร่วมดำเนินงาน: ในการจัดการศึกษา ทั้งด้านนโยบาย การจัดการเรียนการสอน การรับรู้นโยบายของโรงเรียนและร่วม กิจกรรมของโรงเรียน ให้ความรู้ และคำแนะนำ	
ปัญหา/ อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. เรื่องเวลาเนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีภาระหน้าที่การงานของตนจึงเป็น อุปสรรคที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับ โรงเรียนในเวลาราชการ	1. ให้จัดกิจกรรมในวันหยุดราชการ หรือ วันเสาร์ - อาทิตย์ ในกิจกรรมที่ต้องการ มีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อสะดวก ในการนัดหมายเวลาในการทำกิจกรรม
2. ผู้ปกครองมีภาระหน้าที่ในงานประจำ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการมาร่วมดำเนินงาน ในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับทางโรงเรียน	2. ควรแจ้งกำหนดการกิจกรรมล่วงหน้า ให้ผู้ปกครองได้ทราบ เพื่อให้ผู้ปกครอง ได้มีเวลาเตรียมตัว และจัดการตารางเวลา
3. ผู้ปกครองมีภาระหน้าที่ในงานประจำ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการมาร่วมดำเนินงาน ในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับทางโรงเรียน	3. อยากให้โรงเรียนจัดกิจกรรมในช่วงวันหยุด เสาร์-อาทิตย์
4. ผู้ปกครองติดภาระงานด้านการประกอบ อาชีพ จึงทำให้บางส่วนไม่สามารถ มาดำเนินการในการจัดกิจกรรมของ โรงเรียนได้	4. สร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับ ตัวผู้ปกครอง โดยโรงเรียนต้องให้ข้อมูลว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ ผู้ปกครอง เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน
5. ผู้ปกครองหลายท่านมีเวลาไม่ตรงกับ การจัดกิจกรรมของโรงเรียนจึงทำให้ การร่วมดำเนินงานกับทางโรงเรียนเกิดขึ้น ได้น้อย	5. อาจจะจัดกิจกรรมในวันหยุดบ้าง เพื่อสร้างโอกาสในการมีส่วนร่วม ดำเนินการของผู้ปกครอง

ตารางที่ 37 (ต่อ)

2. ร่วมเสนอแนะความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในการประชุม การเสนอแนะ ความคิดเห็น ผ่านการประชุมในโอกาสต่าง ๆ และทางเอกสารที่ออกโดยโรงเรียน	
ปัญหา/ อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังขาดความกล้าแสดงออกการประชุม และในส่วนของ การตอบแบบสอบถามก็มีส่วนน้อยที่จะระบุถึงปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะให้กับทาง โรงเรียน	1. การพูดคุยกันระหว่างผู้ปกครอง และ คณะครูเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่ผู้ปกครอง จะให้ข้อมูล และร่วมเสนอแนะความคิดเห็น การออกเยี่ยมบ้านนักเรียนก็เป็นวิธีการ ที่ทำให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็น ได้เป็นอย่างดี
2. ผู้ปกครองยังให้ความสำคัญต่อการประชุม น้อย โดยมีความคิดว่า ตนเองไม่ได้ มีบทบาท หรือความสำคัญอะไร และ ประกอบด้วย ที่ตนเองมีภาระงานที่จะต้อง จึงทำให้ไม่มาประชุมผู้ปกครอง หรือ มาเพียงลงชื่อแล้วก็กลับไม่อยู่ร่วมประชุม	2. ให้มีการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครบ ทุกคน โดยช่วงเวลาควรเป็นเวลา หลังเลิกเรียน โดยมีการนัดผู้ปกครอง ไว้ล่วงหน้า โดยการไปพูดคุยสอบถามข้อ โดยการเยี่ยมบ้านจะทำให้ได้ข้อมูล จากผู้ปกครอง รวมทั้งความคิด และ ข้อเสนอแนะ
3. ขาดการให้ข้อมูลอย่างเป็นทางการ โดยมากจะนำข้อปัญหาไปพูดคุยกันที่บ้าน และเวลาตอบเอกสาร ในส่วนของ ความคิดเห็น และเสนอแนะ ก็จะไปมีการกรอกข้อมูลในส่วนดังกล่าว	3. การพบปะพูดคุยระหว่างครูกับผู้ปกครอง นักเรียนมีส่วนช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดี อันจะไปสู่การได้ความคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากผู้ปกครอง
4. ผู้ปกครองบางส่วนยังมองว่าการจัดการศึกษาเป็นเรื่องของโรงเรียน ผู้ปกครอง ไม่สามารถเข้ามายุ่งเกี่ยว	4. การพบปะพูดคุยระหว่างครู กับผู้ปกครอง นักเรียนมีส่วนช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดี อันจะนำไปสู่การได้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จาก ผู้ปกครอง
5. ในการประชุมรูปแบบที่เป็นทางการ อาจทำให้ผู้ปกครอง ไม่กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะ	5. การสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง และ การลงพื้นที่เยี่ยมบ้านนักเรียนจะช่วย ส่งเสริมความสัมพันธ์ และได้รับข้อมูล ความคิดเห็น และข้อเสนอจากผู้ปกครอง

ตารางที่ 37 (ต่อ)

3. ร่วมตรวจสอบ การมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงาน ของโรงเรียน การรับรู้ รับทราบ นโยบาย และซักถามข้อสงสัยในการดำเนินงานของโรงเรียน	
ปัญหา/ อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. เกิดความกลัว และไม่เข้าใจในด้าน ข้อกำหนด เช่น ในการแต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจสอบในกิจกรรม หรือการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ มันจะ ได้รับคำปฏิเสธเนื่องจากผู้ปกครอง ให้เหตุผลว่าขาดความรู้ในด้านกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับในระบบราชการ	1. โรงเรียนได้มีนโยบายในการสร้าง ธรรมเนียมในการบริหารจัดการ ในสถานศึกษา และสร้างเข้าใจให้แก่ ผู้ปกครองมากขึ้นในการมีส่วนร่วม ในการตรวจสอบการดำเนินงาน
2. ผู้ปกครองยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อน และยังขาดความรู้ในการตรวจสอบ การดำเนินงานในการจัดการศึกษาของ โรงเรียน	2. โรงเรียนควรเพื่อช่องทางในการให้ข้อมูล การดำเนินงานต่าง ๆ ให้ผู้ปกครอง และ บุคคลภายนอกสามารถรับรู้ และเข้าร่วม ตรวจสอบการดำเนินงานได้โดยเป็น การสร้างโปร่งใสในการทำงาน
3. เกิดจากการขาดทักษะ ความรู้ ในการตรวจสอบโดยอาจเป็นด้วยระบบ ราชการที่มีขั้นตอนมากให้การขออนุมัติ ข้อมูลต่าง ๆ	3. ควรมีการปรับเปลี่ยนคณะกรรมการ ตรวจรับ ตรวจสอบที่ตั้งแต่จาก บุคคลภายนอก โดยปรับเปลี่ยนไป ตามความสามารถในแต่ละ โครงการ กิจกรรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม
4. การขาดข้อมูล และทักษะความรู้ ในการตรวจสอบ และมองว่าเป็นเรื่อง ของระบบราชการ	4. สร้างการมีส่วนร่วมโดยการแต่งตั้ง ผู้ปกครองที่ความรู้ ความสามารถ เข้ามา เป็นคณะกรรมการในการตรวจสอบ การดำเนินงานของสถานศึกษา
5. เกิดจากการขาดทักษะ ความรู้ ในการตรวจสอบโดยอาจเป็นด้วย ระบบราชการที่มีขั้นตอนมากในการขออนุมัติ ข้อมูลต่าง ๆ	5. คณะกรรมการตรวจรับตรวจสอบที่ ตั้งแต่จากบุคคลภายนอก ควรเป็นไป ตามความสามารถเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม และส่งเสริมให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามา มีส่วนร่วม

ตารางที่ 37 (ต่อ)

4. การสนับสนุนด้านงบประมาณ การร่วมสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน	
ปัญหา/ อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. โรงเรียนยังขาดงบประมาณจำนวนมากในการจัดการศึกษา เนื่องจากขนาดโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ และวัสดุ อุปกรณ์จำนวนมาก ใช้งานมาเป็นเวลานานขาดการบำรุงรักษา ซึ่งต้องใช้งบประมาณสูง	1. โรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการภาครัฐ เพื่อที่ความต้องการพัฒนาการจัดการศึกษา และต้องการการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานเอกชน เพื่อนำมาสบทบจากงบประมาณที่ได้จากภาครัฐ
2. โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อย เนื่องจากยอดนักเรียนมีการลดลง จึงต้องขอรับการสนับสนุนเพิ่มเติมจากผู้ปกครองนักเรียน แต่ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่มีรายต่ำ ไม่สามารถสนับสนุนได้	2. โรงเรียนมีมาตรการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลง เช่น ค่าไฟฟ้ามีการรณรงค์ให้นักเรียนช่วยกันประหยัดไฟฟ้า ประหยัดน้ำ เป็นต้น
3. ด้วยระบบราชการการจัดของสนับสนุนนั้น ต้องพิจารณาจากจำนวนนักเรียนซึ่งโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนน้อย จึงของบประมาณที่ได้รับจัดสรรมาไม่เพียงพอต่อการพัฒนาในการจัดการศึกษา	3. โรงเรียนพยายามใช้จ่ายโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ นักเรียนและด้วยความจำเป็นก่อน
4. บุคคลภายนอกมองว่าโรงเรียนมีบริเวณขนาดใหญ่ มีอาคารสถานที่มากน่าจะมั่งบประมาณ แต่ในความเป็นจริงโรงเรียนขาดแคลนงบประมาณเนื่องจากมีจำนวนนักเรียนที่น้อยจัดเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยตามไปด้วย	4. โรงเรียนพยายามให้ข้อมูลเพื่อของบประมาณจากต้นสังกัด และหน่วยงานภายนอก
5. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมาไม่เพียงพอต่อการพัฒนาในการจัดการศึกษา	5. โรงเรียนให้ความสามารถในการพิจารณาการใช้จ่ายงบประมาณตามความจำเป็น และก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด

ตารางที่ 37 (ต่อ)

5. การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน การสนับสนุน หรือมีส่วนร่วมในการจัดการ แหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาความรู้ให้แก่เยาวชน	
ปัญหา/ อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. ชุมชนยังขาดการประชาสัมพันธ์ ในด้านแหล่งเรียนรู้ที่ตนมีอยู่ในชุมชน และในด้านการบริหารจัดการยังขาด การคณะทำงานในการบริหารจัดการ	1. ควรมีการจัด โครงการร่วมกัน ในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ร่วมกันระหว่าง โรงเรียน กับคนในชุมชน ควรมีการประชาสัมพันธ์แหล่งเรียน ในชุมชนให้เป็นที่รู้จักของบุคคลภายนอก
2. ปัญหา คือ การเดินทางออกนอกสถานศึกษา ทุกครั้งมีค่าใช้จ่ายสูง จึงเป็นเรื่องทำได้ยาก ในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีงบประมาณ ในการจัดการศึกษาจำกัด	2. เสนอผู้ปกครองพานักเรียนไปเที่ยวชม ศึกษา แหล่งเรียนในชุมชนในช่วงวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ เพื่อผู้จะได้เกิดการเรียนรู้ เรื่องราวในท้องถิ่นของตนเอง
3. การใช้แหล่งเรียนรู้ยังมีรูปแบบอย่าง ไม่เป็นทางการ โดยขาดวิทยากรที่มีความรู้ ในการให้ข้อมูล	3. ต้องการให้นักเรียนและเยาวชนในพื้นที่ ศึกษาข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อที่จะสามารถให้ข้อมูลกับผู้ที่เข้ามา ศึกษาเรียนรู้ได้
4. ขาดการส่งเสริมในการใช้ประโยชน์จาก แหล่งเรียนรู้ที่มี และยังใช้เพื่อการศึกษา เรียนรู้น้อย	4. ควรปลูกฝังให้นักเรียนเกิดความรัก และหวงแหนทรัพย์สินที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อช่วยกันดูแลรักษา
5. การใช้แหล่งเรียนรู้ยังมีรูปแบบอย่าง ไม่เป็นทางการ ในด้านการบริหารจัดการ	5. ต้องการให้นักเรียนและเยาวชนในพื้นที่ ศึกษาข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อที่จะสามารถให้ข้อมูลกับผู้ที่เข้ามา ศึกษาเรียนรู้ได้

ตารางที่ 37 (ต่อ)

6. การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการศึกษา และกิจกรรมของโรงเรียน	
ปัญหา/ อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. โรงเรียนยังขาดงบประมาณ และแรงงาน ในบำรุงรักษา อาคารสถานที่ของ โรงเรียน จึงจำเป็นต้อง อาศัยแรงงาน และวัสดุ อุปกรณ์จากผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน	1. สร้างความเข้าใจกับชุมชนให้เกิดความรัก ต่อโรงเรียน ในฐานะเป็นสถานที่จัด กิจกรรม และเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน
2. วัสดุ อุปกรณ์หลายอย่างจะซื้อหามา โดยผู้ปกครอง มองว่าเป็นสิ้นเปลืองเงิน ประกอบผู้ปกครองเองมีรายได้ที่ต่ำ	2. โรงเรียนพยายามที่จะจัดหาอุปกรณ์ที่มีอยู่ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสำหรับ การสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก
3. วัสดุ อุปกรณ์หลายอย่างต้องใช้ทักษะ ในการใช้ ต้องอาศัยประสบการณ์ และ ความชำนาญในการใช้งาน	3. โรงเรียนต้องขอความร่วมมือในการ ร่วมแรง และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ จากผู้ปกครอง โดยจัดเป็นลักษณะกิจกรรม จิตอาสา
4. ปัญหา คือ ความขาดแคลนงบประมาณ ในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์	4. ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก
5. ในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์จำเป็นต้องใช้ งบประมาณที่สูงในการจัดหาจัดซื้อ ซึ่งโรงเรียนยัง ขาดการจัดสรรงบประมาณ	5. โรงเรียนต้องขอการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ จากผู้ปกครอง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ และยังศึกษา ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง จำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และ One-way ANOVA ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

สรุปผล

1. ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด

1.1 การร่วมดำเนินงาน พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง โดยรวมและรายข้อ เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียน การร่วมวางแผนนโยบายในการจัดการศึกษา ร่วมกับโรงเรียน และร่วมดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนร่วมกับ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียน

1.2 ด้านการร่วมเสนอแนะความคิดเห็น พบว่า โดยรวมและรายข้อของผู้ปกครอง ในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ระดับปานกลาง เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการร่วมเสนอแนะความคิดเห็นเสนอแนะ แนวทางวิธีการในด้านการจัดการ จัด ศึกษาที่ทางโรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการร่วมเสนอแนะความคิดเห็นด้านการจัดการศึกษา กับ ผู้บริหาร ครู ละบุคลากร ในโรงเรียน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ด้านการร่วมเสนอแนะ ความคิดเห็นโดยตอบรับเอกสารที่ทางโรงเรียนสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

1.3 ด้านการร่วมตรวจสอบ พบว่า โดยรวมและรายข้อของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วม อยู่ระดับปานกลาง เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านการร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน การมีส่วนร่วม

ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านการร่วมตรวจสอบการเป็นคณะกรรมการในการตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านการร่วมตรวจสอบซักถามข้อสงสัยในการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

1.4 ด้านการสนับสนุนด้านงบประมาณ พบว่า โดยรวมและรายชื่อของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ระดับปานกลาง เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านการสนับสนุนด้านงบประมาณ ให้กับโรงเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรม ในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ให้กับทางโรงเรียน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านการสนับสนุนด้านงบประมาณ บริจาคทุนการศึกษาให้กับนักเรียนในโรงเรียน

1.5 ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน พบว่า โดยรวมและรายชื่อของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ระดับปานกลาง เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ร่วมสนับสนุน ให้เกิดแหล่งเรียนรู้ในชุมชนของท่าน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนสนับสนุนให้เกิดการใช้แหล่งเรียนรู้ภายใน ชุมชน เพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาความรู้ให้แก่เยาวชน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนร่วมบริหารจัดการจัดการแหล่งเรียนรู้ในชุมชนของท่าน

1.6 ด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ พบว่า โดยรวมและรายชื่อของผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อยู่ระดับปานกลาง เรียงตามอันดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ท่านมีให้เพื่อการจัดการศึกษาโรงเรียน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่ท่านมีให้เพื่อจัดกิจกรรม ในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ให้กับทางโรงเรียน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่โรงเรียนมีความขาดแคลน หรือวัสดุ อุปกรณ์ที่มีส่วนช่วยให้การส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ

2. เปรียบเทียบ

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด

2.1 ผู้ปกครองที่มี จำแนกตามเพศโดยภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 จำแนกตามอายุ พบว่า โดยรวมอายุไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปองที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จึงสรุปได้ว่าต้องปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.3 ระดับการศึกษาโดยรวม พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยภาพรวม ในการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 จำแนกตามอาชีพโดยรวม พบว่า อาชีพที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปองทั้งรายด้าน และภาพรวมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จึงสรุปได้ว่ายอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

2.5 จำแนกตามรายได้โดยรวม พบว่ารายได้ที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปอง ทั้งรายด้าน และภาพรวมแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 จึงสรุปได้ว่ายอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปองสำนักงานเขตพื้นที่ ประถมศึกษาตราด โดยจะอภิปรายผล ตามลำดับ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1 ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะปองสำนักงานเขตพื้นที่ ประถมศึกษาตราด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองนั้น จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขึ้นอยู่กับโอกาส และช่วงเวลา ซึ่งโดยมากผู้ปกครองท่านใด ที่ว่างเว้นจากงานที่ทำหรือสามารถสละเวลาได้จะเข้าร่วมดำเนินงานในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องผลงานวิจัยของ ทองใบ เหมือนกรุง (2556, หน้า 150) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักสังคหวัดดู 4 ตำบลธารทหาร อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีผล ความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลัก สังคหวัดดู 4 ตำบลธารทหาร อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ผู้ปกครองชาย และ ผู้ปกครองหญิงไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กมลชัย คีรีศรี (2546, หน้า 96)

ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่าง คณะกรรมการเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ผู้ปกครองที่มี อายุต่างกัน มีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา ทราด แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน ต่างมีความตระหนักเรื่องการจัดการศึกษา และต้องส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับบุตรหลานของตน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุพัตรา คงขำ (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตจังหวัดนนทบุรี พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังในการดำเนินงานของ คณะกรรมการอยู่ในระดับปานกลางสำหรับ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ภูมิฐานะ ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของศูนย์ ไม่มีผลต่อความคาดหวังของผู้ปกครอง และมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์ มีผลต่อความคาดหวังใน การดำเนินงาน

สมมติฐานที่ 3 ผู้ปกครองมีที่ระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาทราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการศึกษาของผู้ปกครองเป็น โอกาสที่จะส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยอาศัยความรู้ความสามารถที่ผู้ปกครองนั้นมีเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมดำเนินการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ ศศิพงษ์ เพชรบุตร (2545, หน้า 64) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมการเรียนการสอนของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร เขตบางเขน พบว่า ผู้ปกครองที่ระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนการสอนของ โรงเรียนในภาพรวมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และแตกต่างกับงานวิจัยของ สิรินทิพย์ สิทธิศักดิ์ (2554, หน้า 72) จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา: กรณีศึกษาเขตภาษีเจริญและเขตบางกอกใหญ่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนอาชีวศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะว่าทุกระดับการศึกษาในปัจจุบันชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา บทบาทของการศึกษาต่อการพัฒนาและการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างชัดเจน ผู้ปกครองในทุกระดับการศึกษาจึงมีความรับผิดชอบและเห็นความสำคัญของการศึกษาของบุตรหลาน และการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนที่เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สว่างจิต ใค่วนบุญงาม

(2548, หน้า 97) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 4 ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองต่างมีภาระงานในการประกอบอาชีพ ที่ทำให้หาโอกาสได้ยากที่จะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จึงทำให้การเข้ามามีส่วนร่วมนั้นขึ้นอยู่กับช่วงเวลาว่าง หรือสามารถสละเวลามาได้เป็นบางครั้ง ขึ้นอยู่กับลักษณะงานที่ทำ อย่างงานประจำ เช่นข้าราชการ หรืองานรับจ้าง เกษตรกร ธุรกิจส่วนตัว ซึ่งคาดคะเนเวลาว่างได้ยาก ซึ่งสอดคล้องกับงานงานวิจัยของ สมบัติ สังกวาลย์สวอย (2550, หน้า 94) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โรงเรียนธัญรัตน์ จังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และแตกต่างกับงานวิจัยของ สร้อย ทรัพย์ประสม (2550, หน้า 87) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร พบว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 5 ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมด้านการดำเนินงานในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ข้อจำกัดของผู้ปกครองแต่ละคนต่างกันในเรื่องของความคิด ความเชื่อและคุณค่าที่แต่ละคนมีต่างกัน เช่น ฐานะทางเศรษฐกิจ ข้อจำกัดทางทรัพยากร รูปแบบความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยเฉพาะในกลุ่มครอบครัวที่มีรายได้น้อยจำนวนมากที่มีความไม่พร้อม และเห็นว่ามีการะหน้าที่อื่นที่ต้องทำ ซึ่งพวกเขาคิดว่าเร่งด่วนและสำคัญกว่าการเข้าร่วมกิจกรรม หรือการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ครอบครัวที่มีรายได้น้อยหรือยากจนมีแนวโน้มที่จะฝากความหวังไว้กับสถานศึกษา ส่วนครอบครัวที่ร่ำรวยมีแนวโน้มที่จะร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน มีเวลา และเตรียมนักเรียนสำหรับโรงเรียนมากขึ้น เช่น มีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและผู้ปกครองด้วยกัน เป็นต้นซึ่งสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ นวพรรษ ชุ่นแซ่ลื้อ (2544, หน้า 51-52) ที่ได้ศึกษา บทบาทของ อบต. กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงาน: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลเขาปูน อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง พบว่า รายได้ต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อาสาฬห์ เกษมทรัพย์ (2534, หน้า 28) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนชุมชนในเขตอำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้สูง มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนมากกว่าผู้ปกครองที่มีรายได้ต่ำ งานวิจัยของ อารยา วัฒนกิจ (2536, หน้า 79) ที่ได้ศึกษาวิจัยปัจจัยเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในกิจกรรมพัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้สูง มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของศูนย์เด็กเล็ก นอกจากนี้งานวิจัยของ สุระเดช มาสินทพันธุ์ (2545, หน้า 68) ที่ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนในงานสำรวจชุมชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ในภาพรวม และรายด้านแตกต่างกัน โดยประชาชนที่มีรายได้สูงการมีส่วนร่วมในด้านร่วมคิดสูง ทั้งนี้เพราะ ประชาชนที่มีรายได้สูงยอมมีอาชีพ และมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ค่อนข้างมั่นคง ทำให้การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมไม่กระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิต ประชาชนกลุ่มนี้จึงสามารถสละเวลาร่วมกิจกรรมได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

สำหรับข้อค้นพบอื่น ๆ ที่ได้จากผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัย และผู้ตอบแบบสอบถาม มีบางประเด็นที่ใคร่ขอเสนอแนะเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์การวางแผนการจัดการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. การสร้างความตระหนักร่วมกัน จากการศึกษาวิจัย พบว่า ในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนไม่ใช้หน้าที่ของสถานศึกษาแต่อย่างใดเลย จะต้องดำเนินการรวมกันแบบองค์รวม ทั้งสถานศึกษา ครอบครัว ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน
2. การเปิดโอกาสในการมีส่วนร่วม จากการศึกษาวิจัย พบว่า สถานศึกษาจะต้องเปิดโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในทุกระดับตั้งแต่ ประชุม วางแผนนโยบาย รับฟังการเสนอแนะความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการในการจัดการศึกษา ร่วมตรวจสอบการดำเนินงาน

3. การสร้างความเชื่อมั่น จากการศึกษาวิจัย พบว่า สถานศึกษาจะต้องเป็นองค์กรที่ทำงานร่วมกับผู้ปกครองชุมชน อันจะทำให้เกิดการยอมรับ และเชื่อถือ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด
2. ควรศึกษาปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด
3. ควรศึกษาความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด

บรรณานุกรม

- กมลชัย คีรีศรี. (2546). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ:
คุรุสภาลาดพร้าว.
- กัลยาณี อุบลเจริญ. (2548). บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- จักรพงษ์ สงวนชม. (2549). ภูมิปัญญา และการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดการ
ทรัพยากรดิน กรณีศึกษาหมู่บ้านกะเลา ตำบลหมื่นศรี อำเภอสำโรงทาบ
จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จินตนา สัจจนันท์. (2549). การศึกษาและการพัฒนาชุมชน. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิราภรณ์ ศรีคำ. (2547). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนวชิรวิทย์ ระดับประถมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เจษฎา หล้าคำ. (2549). ภูมิปัญญาและการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการจัดทรัพยากรป่าไม้
กรณีศึกษาป่าชุมชนบ้านหนองเสม็ด ตำบลกระหาด อำเภोजอมพระ จังหวัดสุรินทร์.
วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์.
- ชาญวิทย์ สุทธิ. (2548). ศึกษาความต้องการของผู้บริหารในการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณรงค์ฤทธิ์ อุดมรัตน์โยธิน. (2550). ความพึงพอใจของผู้ปกครองและประชาชนที่มีต่อ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลบ้านโตนด อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย.
วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2550). ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.

- ถวิลวดี บุรีกุล. (2543). แนวคิดของการมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตย. *จดหมายข่าว สถาบันพระปกเกล้า*, 2(8), 4-6.
- ทรงวุฒิ เรืองวาทศิลป์. (2550). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในพื้นที่บริการของ โรงเรียนล้อมแรดวิทยา อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทิพทยา สุวรรณภูมิ. (2544). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามการ รับรองคณะกรรมการ โรงเรียน กลุ่มศรีนครินทร์สังกัดกรุงเทพมหานคร: กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ธีรภัทร์ เจริญดี. (2542). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประนอม ยังศิริ. (2548). *บทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในเขตจังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัททมล ผลพัฒน์. (2548). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมระดมทุนของผู้บริจาค: กรณีศึกษา สำนักจัดหารายได้สภากาชาดไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไพศาล สรรสรวิสุทธิ และคณะ. (2548). *การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลเขาทอง โดยการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ภัทรภรณ์ นันทวงศ์. (2549). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครลำปาง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- มนตรี พรผล. (2548). *กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพังงา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช.

- ยุทธศิลป์ พานนนท์. (2554). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- วรพันธุ์ พลเดช. (2550). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วัลลภ บุญกิตติเจริญ. (2548). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดจังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิกุล พรหมโสภา. (2553). การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามุริรัมย์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตมหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วีระชัย คำล้าน. (2550). การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมพิศ ภารสมบุรณ์. (2548). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สวัสดิ์ แก้วชนะ. (2548). บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 5 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตมหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2558). *หลักการบริหารการศึกษา*. เข้าถึงได้จาก www.thaigifted.org/system/file/pdf/file/27.pdf, [2558 18 พฤษภาคม].
- สุธี วรประดิษฐ. (2553). *การมีส่วนร่วมของชุมชนงานสารสนเทศสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดตราด*. ตราด: สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดตราด.

- สุเมธ พุทธนันท์เมธา. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านป่าหนามอำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อนันต์ หวะสุวรรณ. (2548). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกระบวนการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อำนาจ พงษ์เสื่อ. (2549). บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มาจากบุคคลภายนอก ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู ที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพชรบูรณ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- อำนาจ พุทธชาด. (2549). การศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อการปฏิรูปการบริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

27 พฤศจิกายน 2560

เรื่อง ขอบขออนุญาตในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย
ดังรายนามต่อไปนี้

วรัชมน อานามวงษ์ รหัสประจำตัวนิสิต 57950088
งานนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้
ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด โดยมี ดร.ชัยพนธ์
รักงาม เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
ของนิสิต ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ภารดี อนันต์นารี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นารี)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

30 พฤศจิกายน 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิตรดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย
ดังรายนามต่อไปนี้

วรัชมน อานามวงษ์ รหัสประจำตัวนิสิต 57950088
งานนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้
ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด โดยมี ดร.ชัยพนธ์
รังงาม เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวก
ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ภารดี อนันต์นารี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารดี อนันต์นารี)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

(สำเนา)

ที่ ศธ 6218.8/

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

6 ธันวาคม 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย
ดังรายนามต่อไปนี้

วรรมน อานามวงษ์ รหัสประจำตัวนิสิต 57950088
งานนิพนธ์เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้
ของนักเรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่องสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด โดยมี ดร.ชัยพจน์
รักงาม เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน
เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

ภารตี อนันต์นารี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภารตี อนันต์นารี)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

เลขที่แบบสอบถาม.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน
โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขต พื้นที่ประถมศึกษาตราด

คำชี้แจง แบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด

แบบสอบถามฉบับนี้ ใช้สำหรับหาข้อมูลในการวิจัยเท่านั้น และการตอบแบบสอบถามไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ตอบ โปรดตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริงผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด ที่จะนำไปใช้ในการพิจารณา ปรับปรุง และพัฒนาหน่วยงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยแบบสอบถามทั้งหมดมี 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาตราด ได้แก่

1. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านอ่างกะป่อง
 - 1.1 ร่วมดำเนินงาน คือ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งด้านนโยบาย การจัดการเรียนการสอน การรับรู้ นโยบายของโรงเรียน และร่วมกิจกรรมของโรงเรียน
 - 1.2 ร่วมเสนอแนะความคิดเห็น คือ การมีส่วนร่วมในการประชุม การเสนอแนะความคิดเห็นผ่านการประชุมใน โอกาสต่างๆ และทางเอกสารที่ออก โดยโรงเรียน
 - 1.3 ร่วมตรวจสอบ คือ การมีส่วนร่วมในการเป็น คณะกรรมการตรวจสอบ การดำเนินงานของโรงเรียน การรับรู้ รับทราบนโยบาย และการดำเนินงานของ โรงเรียน

2. ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
บ้านอ่างกะปอง

2.1 การสนับสนุนด้านงบประมาณ คือ การร่วมสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัด
การศึกษาให้กับโรงเรียน

2.2 การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน คือ การสนับสนุน หรือมีส่วนร่วมในการจัด
การแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาความรู้ให้แก่เยาวชน

2.3 การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ คือ การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ในการจัดการศึกษา
และกิจกรรมของโรงเรียน

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง และพัฒนา

ข้อ	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ร่วมดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งด้านนโยบาย การจัดการเรียนการสอน การรับรู้นโยบายของโรงเรียน และร่วมกิจกรรมของโรงเรียน						
1.	ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น					
2.	ท่านได้ร่วมวางแผนนโยบายในการจัดการศึกษา ร่วมกับโรงเรียน					
3.	ท่านได้ร่วมดำเนินงานในการจัดการศึกษา ร่วมกับโรงเรียน					
4.	ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษา ในโรงเรียน					
5.	ท่านได้ร่วมดำเนินงานในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนร่วมกับ ผู้บริหาร ครู และ บุคลากรในโรงเรียน					
ร่วมเสนอแนะความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในการประชุม การเสนอแนะความคิดเห็น ผ่านการประชุมในโอกาสต่าง ๆ และทางเอกสารที่ออกโดยโรงเรียน						
6.	ท่านได้เข้าร่วมประชุม กับทางโรงเรียน ในโอกาสต่าง ๆ					
7.	ท่านได้ เสนอความคิดของท่านในการประชุม ของโรงเรียน					
8.	ท่านได้เสนอแนะ แนวทางวิธีการ ในด้านการจัดการศึกษากับทางโรงเรียน					
9.	ท่านได้แสดงความคิดเห็นด้านการจัดการศึกษา กับผู้บริหาร ครู ละบุคลากรในโรงเรียน					
10.	ท่านได้ตอบรับเอกสารที่ทางโรงเรียนสอบถาม ความคิดเห็นของผู้ปกครอง					

ข้อ	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ร่วมตรวจสอบ การมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานของ โรงเรียนการรับรู้ รับทราบ นโยบาย และซักถามข้อสงสัยในการดำเนินงานของโรงเรียน						
11.	ท่านได้รับรู้ รับทราบ นโยบาย และ การดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียน					
12.	ท่านได้มีโอกาสซักถามข้อสงสัยในการ ดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียน					
13.	ท่านได้มีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการ ในการตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน					
14.	ท่านได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การดำเนินงานของโรงเรียน					
15.	ท่านได้ซักถามข้อสงสัยในการดำเนินงานของ โรงเรียนด้านการจัดการศึกษา กับผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียน					
การสนับสนุนด้านงบประมาณ การร่วมสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดการศึกษา ให้กับโรงเรียน						
16.	ท่านได้ร่วมสนับสนุนงบประมาณให้กับ โรงเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน					
17.	ท่านได้ร่วมบริจาค ทุนการศึกษาให้กับนักเรียน ในโรงเรียน					
18.	ท่านได้ร่วมสนับสนุนงบประมาณในการจัด กิจกรรม ในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ให้กับ ทางโรงเรียน					

ข้อ	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน การสนับสนุน หรือมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ ภายในชุมชนเพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาความรู้ให้แก่เยาวชน						
19.	ท่านได้ร่วมสนับสนุนให้เกิดแหล่งเรียนในชุมชน ของท่าน					
20.	ท่านได้ร่วมบริหารจัดการจัดการ แหล่งเรียนรู้ ในชุมชนของท่าน					
21.	ท่านได้ร่วมสนับสนุนให้เกิดการใช้แหล่งเรียนรู้ ภายในชุมชนเพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาความรู้ ให้แก่เยาวชน					
การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการศึกษา และกิจกรรม ของโรงเรียน						
22.	ท่านได้ร่วมสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ที่ท่าน มีให้เพื่อการจัดการศึกษาโรงเรียน					
23.	ท่านได้ร่วมสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ที่ท่าน มีให้เพื่อจัดกิจกรรม ในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ให้กับทางโรงเรียน					
24.	ท่านได้ร่วมสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ ที่โรงเรียน มีความขาดแคลน หรือวัสดุ อุปกรณ์ที่มีส่วน ช่วยให้การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ในด้านต่าง ๆ					

ส่วนที่ 3 ปัญหา และอุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาโปรดให้คำเสนอแนะ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนโรงเรียน บ้านอ่างกะป่อง ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ปัญหาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้าน การร่วมดำเนินงาน:
การมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ทั้งด้านนโยบาย การจัดการเรียนการสอน การรับรู้ นโยบาย
ของโรงเรียน และร่วมกิจกรรมของโรงเรียนให้ควารู้และคำแนะนำ

1).....

2).....

3).....

ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้าน การร่วมดำเนินงาน

1).....

2).....

3).....

3.2 ปัญหาและอุปสรรค การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้าน การร่วมเสนอแนะ
ความคิดเห็น: การมีส่วนร่วมในการประชุม การเสนอแนะความคิดเห็น ผ่านการประชุม
ในโอกาสต่าง ๆ และทางเอกสารที่ออกโดยโรงเรียน ให้ควารู้และคำแนะนำ

1).....

2).....

3).....

ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน ด้าน ร่วมเสนอแนะความคิดเห็น

1).....

2).....

3).....

3.3 ปัญหาและอุปสรรค การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้าน การร่วมตรวจสอบ:
การมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน การรับรู้ รับทราบ
นโยบาย และซักถามข้อสงสัยในการดำเนินงานของ โรงเรียนให้ควารู้และคำแนะนำ

1).....

2).....

3).....

ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้าน การร่วมตรวจสอบ

- 1).....
- 2).....
- 3).....

3.4 ปัญหาและอุปสรรค การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้าน การสนับสนุน

ด้านงบประมาณ: การร่วมสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดการศึกษาให้กับโรงเรียน ให้ความรู้
และคำแนะนำ

- 1).....
- 2).....
- 3).....

ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้าน การสนับสนุนด้านงบประมาณ

- 1).....
- 2).....
- 3).....

3.5 ปัญหา และอุปสรรค การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้าน การใช้แหล่งเรียนรู้

ในชุมชน: การสนับสนุน หรือมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อใช้เป็น
แหล่งศึกษาความรู้ให้แก่เยาวชน ให้ความรู้และคำแนะนำ

- 1).....
- 2).....
- 3).....

ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้าน การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

- 1).....
- 2).....
- 3).....

3.6 ปัญหา และอุปสรรค การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้าน การสนับสนุน

วัสดุอุปกรณ์: การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการศึกษา และกิจกรรมของโรงเรียน

- 1).....
- 2).....
- 3).....

ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้าน การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์

1).....

2).....

3).....

ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาววรรษมน อานามวงษ์

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ค

- รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ดร.สมุท ร ชำนาญ

วุฒิการศึกษา การศึกษาคุญณ์บัณฑิต
สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
สถาบัน มหาวิทยาลัยบูรพา
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี

วุฒิการศึกษา กศ.ค. (การอุดมศึกษา)
สถาบัน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ความเชี่ยวชาญพิเศษ การบริหารการอุดมศึกษา
ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

3. ดร.สถาพร พงษ์พิบูล

วุฒิการศึกษา ปร.ค. (การบริหารการศึกษา)
สถาบัน มหาวิทยาลัยบูรพา
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

คำชี้แจง แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม ทำขึ้นเพื่อหาค่าความเที่ยงตรง และความเหมาะสมของเนื้อหาคำถาม โดยในแต่ละข้อหากท่านผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเห็นว่า คำถามในข้อใดที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามความคิดเห็นของท่าน กรุณาโปรดให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าสอดคล้อง
ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง
ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

ตารางที่ 38 แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Consistency: IOC)

ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่า IOC	แปลผล
1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	ใช้ได้
3	0	+1	+1	0.6	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	+1	0	+1	0.6	ใช้ได้
9	+1	+1	0	0.6	ใช้ได้
10	0	+1	+1	0.6	ใช้ได้
11	0	+1	+1	0.6	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
13	+1	0	+1	0.6	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
15	+1	0	+1	0.6	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
17	+1	+1	0	0.6	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
19	+1	+1	0	0.6	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
21	0	+1	+1	0.6	ใช้ได้
22	+1	+1	0	0.6	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
24	+1	0	+1	0.6	ใช้ได้